

Domoljub

v Ljubljani, 28. oktobra 1936

Čelo 49 • Slov. 44

Fronta slovenskega ljudstva

Nedelja je bila za našo deželo važen dan. Slovensko ljudstvo je bilo poklicano, da odloči, kdo bo v bodočih letih gospodar slovenskih občin, ki so glavna podlaga našega političnega, kulturnega in gospodarskega razvoja. Hudi je bil ta boj za naše občine. Dve fronti sta bojevali eno najbolj vročih volilnih bitk, kar jih pomni naša politična zgodovina. Na eni strani se je zbrala dolga vrsta ljudi iz najraznovrstnejših strank, stranci in pokretov, ki so se za te volitve pobratili, združili in kakor zmagaj z devetimi žreli napadali svojega protivnika, to je pravo fronto ogromne večine slovenskega naroda, zbranega okrog svojega voditelja dr. Korošca v Jugoslovanski radikalni zasednici. Izid nedeljskih občinskih volitev je pokazal vsakemu trezno mislečemu človeku v naši deželi in izven nje, kje je ogromna večina našega naroda in kako vnebovpijočo krivico so bivši nasilniki storili našemu narodu, ko so malicili volilne rezultate tako grdo, da so s svojim postopanjem bili ljudstvo naravnost v obraz. Takim krivicam je morala slediti pravična in zaslužena obsodba.

Sedanje občinske volitve so predvsem obsodba našega naroda, izrečena nad ljudmi, ki so delali nasilje in služili nasilnikom. Te volitve so razbile JNS, nositeljico političnih zločinov v zadnjih letih. Že kandidatnih list ta stranka ni upala postaviti pod svojim proslulim imenom. Pristajali te stranke so se pobratili s komunisti, socialisti, mačkovci, sploh z vsakim protivnikom slovenske narodne skupnosti, da so na ta način mogli dobiti vsaj neznamenit odstotek občin v svoje roke. Ljudstvo pa jim je dalo odgovor, kakršnega so zaslužili. Kot bi zavil metlo po deželi, tako bodo odleteli z občin samozvanci, nasilniki in »gospodarji«, ki so doslej valptovali naši deželi.

S to zgodovinsko važno obsodbo protislavskega JNS režima je pa dana ob enem tudi na najbolj učinkovit način zaupnica našemu narodnemu voditelju dr. Korošču, ki nas zastopa pri centralni vladi v Belgradu. Čim večja armada somisljenikov je zbrana okrog njega, tem močnejši je na politični pozornici in tem več zaleže njegova beseda, kadar se bori za pravice svojega naroda. Delo, ki ga on vrši, je velevažno. Saj vemo, da ima sedanja vlada predvsem eno veliko nalogo, to je, da uredi naše domače politične prilike v državi tako, da se bodo v njej kot enakopravni bratje dobro počutili Slovenci, Srbi in Hrvatje. Gorje nam Slovincem, če bi pri urejanju naših notranjepolitičnih razmer zopet odločali za nas ljudje, ki so izglasovali proslulo Vidovdanske ustavo, vir vsega zla, ki nas je doslej zadelo. O dr. Korošču vemo, da nas ne bo ne izdal, ne prodal. Vsak glas, ki so ga volilci v nedeljo

oddali za prijatelje dr. Korošca, pomeni zatorei zaupnico našemu političnemu voditelju, vsak glas je okrepil njegovo politično moč, vsak glas je jamstvo, da bo dr. Korošec za nas čim več prisobil.

Ljudstvo je s volitvami tudi pokazalo, koga ima za vrednega, da vodi občinsko gospodarstvo. Nepoštenih županov pri nas nismo bili vajeni. Šele zadnja leta so jih nasilniki tudi pri nas vpeljali. Boj proti korupciji moramo začeti tudi v malem, ako hočemo, da jo bomo uničili tudi tam, kjer ima že domovinsko pravico. Prepričani smo, da bodo prav vsi župani, katere je izvolila večina ljudstva na svojih odgovornih mestih ohranili čiste roke in da bodo ne za denar, ampak iz ljubezni do naroda delali za koristi občanov.

V naslednjem prinašamo pregled o izidu občinskih volitev v splošnem in pa volilne rezultate v občinah naših okr. glavarstev, kamor prihaja naš list v znanjem številu. Za ostale okraje bo volilne rezultate prinesel »Slovenski gospodar«.

Okraj Črnomelj

Črnomelj-mesto: 373, 316 (85%). JRZ 194 (16), opozicija 122 (2).
Črnomelj-okolica: 893, 655 (74%). JRZ 270 (3), opozicija 335 (21).
Dragatuš: 512, 381 (74%). JRZ 150 (2), opozicija 231 (16).
Metlika-mesto: 440, 282 (64%). JRZ 282 (18).
Radatoviči: 524, 305 (58%). JRZ-kompr. (Rajakoviči) 135 (3), opozicija (Radovinac) 170 (15).
Stari trg ob Kolpi: 460, 358 (78.7%). JRZ 218 (16), opozicija 140 (2).
Vinica: 768, 612 (80.3%). JRZ 296 (4), opozicija 316 (20).

Okraj Kamnik

Dob: 668, 538. JRZ 226 (2), skupna opozicija 312 (16).
Moravče: 1046, 770 (73.61%). JRZ 565 (22), skupna opozicija I. (Tome) 2, skupna opozicija II. (Cerar) 0.
Radomlje: 320, 282 (88.12%). JRZ I. (Rode) 143 (15), JRZ II. (Pavlin) 139 (3).
Trojane: 387, 284 (73.3%). JRZ 284 (18).
Trzin: 209, 187 (89.77%). JRZ I. (Ložar) 76 (2), JRZ II. (Colnar) 111 (16).

Okraj Kočevje

Dolenja vas: 549, 429 (78.14%). JRZ 333 (17), sk. opoz. 96 (1).
Pava: 770, 397 (51.56%). JRZ 178 (3) (Marinč), JRZ-kompr. 219 (15) (Majetič).
Kočevje — mesto: 787, 563 (71.54%). JRZ 213 (3), sk. opozicija 350 (21).
Kočevje — okolica: 1026, 541 (52.75%). JRZ 541 (24).
Kočevska Reka: 630, 454 (72%). JRZ 137 (2), nemška 317 (16).
Koprivnik: 472, 276 (58.47%). JRZ 88 (2), nemška 188 (16).
Mozelj: 508, 330 (65.1%). JRZ 330 (18).

Stari Log: 619, 249 (40.22%). JRZ 249 (18).
Vel. Lašče: 1713, 1124 (65.6%). JRZ 1124 (30).
Videm-Dobropolje: 1149, 926 (80.59%). JRZ 926 (24).

Okraj Kranj

Besnica: 336, 222 (66%). JRZ 222 (18%).
Cerkije: 843, 572 (67.8%). JRZ 508 (23), skupna opozicija 64 (1).
Jezersko: 217, 182 (83.8%). JRZ I. (Muri) 182 (18), JRZ II. (Virnik) 0.
Kovor: 490, 388 (79.2%). JRZ 231 (16), skupna opozicija 157 (2).
Predvorje: 940, 585 (62.2%). JRZ 522 (18), opozicija 63 (0).
Predosla: 439, 349 (79.5%). JRZ 349 (18).
Stražišče: 1127, 823 (73%). JRZ 390 (4), sk. opozicija 433 (20).
Sv. Ana: 182, 153 (84%). JRZ 50 (2), opozicija 103 (16).
Sv. Katarina: 239, 235 (87.3%). JRZ 194 (17), sk. opozicija 41 (1).
Trate: 914, 701 (77%). JRZ 469 (22), skupna opozicija 232 (2).

Okraj Krško

Boštanj: 654, 507 (77.50%). JRZ 219 (3), sk. opozicija 288 (15).
Krško: 522, 384 (73.5%). JRZ 267 (16), JRZ kompromisna 117 (2).
St. Jurij pod Kamnom: 459, 318 (69%). JRZ I. (Knez) 209 (16), JRZ II. (Kovač) 109 (2).
St. Janž: 597, 327 (46.9%). JRZ 325 (18), sk. opozicija 2 (0).
St. Rupert: 1006, 699 (69%). JRZ 699 (24).
Trebelno: 546, 397 (72.7%). JRZ 147 (14), opozicija I. 143 (2), opozicija II. 107 (2).

Okraj Ljubljana-okolica

Borovnica: 734, 476 (64.8%). I. JRZ (Telban Rudolf) 328 (16), II. JRZ (Švigelj Franc) 38 (0), sk. opozicija 110 (2).
Črni vrh: 269, 216 (80%). JRZ 216 (18).
Horjul: 482, 372 (78%). JRZ I. (Bastić Ivan) 249 (16), JRZ II. (Čepcon Anton) 123 (2).
Medvode: 801, 639 (80%). JRZ 387 (21), skupna opozicija 252 (3).
Polhograдец: 414, 351 (84%). JRZ 351 (18), Rakitna: 191, 154 (80%). JRZ I. 154 (18).
Smarje: 629, 451 (71.7%). JRZ 381 (17), sk. opozicija 70 (1).
St. Jurij: 474, 382 (80.5%), JRZ 283 (17), sk. opozicija 96 (1).
Zelimlje: 356, 272 (76%). JRZ 117 (3), skupna opozicija 155 (15).

Okraj Litija

Krka: 511, 377 (73.77%). JRZ 209 (15), skupna opozicija 163 (3).
Litija: 917, 729 (79.28%). JRZ 537 (22), opozicija 192 (2).
Prilaskovo: 224, 175 (78.12%). JRZ 175 (18).
Stična: 734, 570 (77.5%). JRZ 441 (17), opozicija 129 (1).
St. Vid pri Stični: 766, 611 (79.76%). JRZ 499 (23), opozicija 112 (1).
Trebeljevo: 464, 363 (78.23%). JRZ 363 (18).
Veliki Gaber: 416, 272 (65.38%). JRZ 272 (18).

Okraj Logatec

Bleke: 866, 607 (70%). JRZ 498 (23), skupna opozicija 109 (1).
Cerknica: 945, 646 (68%). JRZ 483 (22), sk. opozicija 163 (2).

Jesenska razmišljanja

Pri fari je zazvonilo mrliču. Med nadloge jesenskega časa spada pač tudi dejstvo, da ima v tem času smrt svojo bogatejšo žetev kakor sicer med letom. Ko smrt koraka po prirodi, rada potrkta tudi na vrata človeških bivališč in pobere s seboj, kar je že od nekdaj njej zapisanega.

Smrt! Saj veste, kako je, če kdo umrje. Ljudje najprej vprašujejo, kdo bi bil umrl. Radovednost ni majhna stvar v naši deželi. Potem pa, ko zvedo, kje imajo mrliča, pridejo od blizu in od daleč znanci, prijatelji, sosedje, sorodniki in kdor še hoče, — ljubezen ne pozna nobenih mej — pridejo na mrličev dom, da pomolijo za blagor njegove duše, želeč mu večnega pokoja in miru.

Lepa je naša narodna navada, da hodimo radi po slovo k mrličem. Mrtvi dobe svoj delež v molitvi, preostalim žalujočim pa tudi dobro dene, če vidijo veliko število kropilcev v svoji hiši. Če tudi tisti, ki je prišel pokropiti, nobene besede ne izpregovori s preostalimi, že veliko število kropilcev je preostalim dokaz, kako je bil pokojni pri ljudeh priljubljen in kako tudi z njimi vsa bližnja in daljnja okolica sočustvuje. Če pa mimogrede izrečeš še kratko besedo tolažbe in sožalja, si pa opravil svoje delo še temeljiteje.

Prav tako je lepo, če se na dan pogreba zbere večja množica ljudi, da pospremi mrliča na njegovem zadnjem potu v cerkev in na pokopališče. Sorodniki, sosedje in znanci so itak še posebej povabljeni, če se pa žalnemu sprevodu pridružijo še nepovabljeni, je pa to lepo in vse hvale in pohvale vredno. Po kmetih je še ohranjena lepa navada, da med potom molijo za pokojnega rožnivenec in druge primerne molitve. Kako ganljivo je marsikje slovo tam zunaj vasi pri vaškem križu ali pri vaški kapelici!

»Zdaj pa,« tako ali podobno nagtvari eden izmed pogrebcev vse navzoče, »če ima kdo še kaj zoper N. N. (pove njegovo ime), katerega danes spremljamo na njegovi zadnji poti, naj mu v božjem imenu odpusti, da bo Bog tudi njemu vedno pripravljen odpustiti.«

Vprašam vas, ali niso te naše narodne navade res nekaj lepega, naravnost nekaj vzvišenega! V čast so nam pred vsem svetom in ponosni smemo biti nanje.

Sedaj pa obrnimo list. Najraje bi videl, da ga zagrne črna tema in da ga svet ne bi mogel gledati, pa...

Saj veste, kaj imam v mislih. Tisto »vahtanje« mrličev in vse kar je s tem vahtanjem v zvezi. Nimam pred očmi tistih izrednih dogodkov, o katerih je lansko leto pisalo skoro vse naše časopise, — tam v okolici Kranja nekje so se tisti dogodki odigravali — pač pa tisto ne-

najbolj modri rešitelji kmečkega stanu. Ironija!! Narobe-svet!

Pa ne da bi mi pridigali sovraštvo med brati in sosedmi! Iz dna duše obžalujemo, da je na Slovenskem taka strankarska vojska, ki jo kurijo sebični in hudobni ljudje, da se moramo boriti z njimi. Med resnico in zmoti, med pravico in krivico, med lučjo in temo, vodo in ognjem je pa sprava in ljubezen nemogoča. Najprej resnica in pravica, — potem ljubezen! Naš boj ne velja ljudem, ki so v zmoti, neresnici in krivici, — zmoti, slepariji, laži in krivici pa boj brez sprave in miru!

srečno vahtanje, ki se ponavlja skoroda od tedna do tedna povsod po naših vaseh. Da, zlasti po naših vaseh! In kakor sicer lahko z mirno vestjo podpišemo besedo, da so naše vasi, kar se tiče srčne izobrazbe, daleč pred mesti, tako moramo pri temle poglavju na žalost zapisati, da zlasti pri vahtanju mrličev leži naša srčna izobrazba strašno na tleh. Kaj menite, kdo naj jo dvigne, kdo naj ozdravi to našo globoko zevajočo rano! Nihče drug kakor naš narod sam! Sami moramo priti do spoznanja, da to, kar se marsikje godi ob mrliškem odru, nam ni včas.

Soba, kjer leži mrlič na mrtvaškem odru, se spremeni kar v svetišče, bi kar z mirno vestjo zapisal, če bi ne bilo tako, kakor navadno je... Na mrliškem odru leži onemoglo truplo, ob njem gore prižgane sveče, spredaj križ in še druge svete podobe, posoda z blagoslovljeno vodo, okrog in okrog pa polno cvetja: res pravo svetišče — na! — v tem svetišču pa pri vahtanju prevladujeta alkohol in nikotin: žganje in tobak, po domače povedano in z njima se družijo beseda dvomljive cene in vrednosti. Teči mora od mize, sicer masa ni zadovoljna in zabavlja na vse pretege. Gospodar in gospodinja pa imata strah pred jeziki in zato ustrezata masi, ker nočeta slišati, da sta umazana. Zato žrtvujeta nemalo kratke zadnje pare in dinarje, če je treba, da ne prideta zaradi ljudske »požrtvovalnosti« v slab glas. Oprostite, da sem sicer lepo in plemenito in tudi vsega spoštovanja vredno besedo požrtvovalnost zapisal tako nerodno in v tako nerodni zvezi.

Prav ista obsodba mora zadeti pogrebščiče.

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEC 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLJEJO NEKAJ ŠTEVIK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Laška policija je najmoderneje opremljena. Zadnje čase so dobili stražnike na motornih kolesih. Policist v priklopi ima za jeklenim oklopom pripravljeno strojno puško.

Ogled je reg. pod št. 23762 od 14. XI. 1934

ne, ki so ponekod kljub denarni krizi še vedno na dnevnem redu. Če tudi je pozorišče pogrebščin navadno gostilna in ne domača hiša, torej poglavje o svetišču odpade, pa vendar ni ne lepo in ne primerno, če se le eden udeleži pogreba ne iz ljubezni do pokojnega, ampak le iz ljubezni do jedače in pijače. In takih slučajev ni malo, da se grozi: »Če ne bo..., pa ne bomo šli!«

Seveda mi ugovarjate: »Saj tudi molimo ob teh prilikah. Ti pa tega nič ne vidiš. Vidiš in grajaš samo to, kar je pri nas že od nekdaj v navadi in česar tudi tvoja beseda ne bo spravila s sveta. Naših molitev pa ne vidiš in ne slišiš!« Nič ne bom oporekal, da bi ob taki priliki res nekaj ne molili; pristavljam in izražam pa svoj dvom glede cene in vrednosti take molitve. Navadno je nista vesela ne Bog in ne tisti, za katerega se opravi.

Ti, prijatelj, ki tole bereš, in ki slišiš zvoniti mrliški zvon, pa le vstani in pojdi na mrličev dom, pomoli za pokoj njegove duše in ne čakaj na pijačo, pa boš s tem storil veliko dobro delo in prebil boš led naših starih in vkošenjenih navad, bolje rečeno razvad, katerih ni nič škoda, če jih že kar jutri pokopljemo za vse večne čase.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Novega župnika v osebni stolnega vikarja g. Alojzija Košmerija je dobila največja župnija v ljubljanski škofiji, župnija pri Sv. Petru v Ljubljani. Obšlo božjega blagoslovila d 80 let je dopolnil bivši gimnazijski direktor in tvorec slovenske slonografije gosp. Franc Nevsk v Ljubljani.

d 80 let je dopolnil županec Franc star. gostilničar in posestnik z Rakovnika pri St. Rupertu na Dolanjskem.

DOMACE NOVICE

d Nagrobni spomenik v obliki orgel je dobil na novomeškem pokopališču počivajoči znani skladatelj Ignacij Hladnik.

d Ljubljanski občinski svet je imel dne 23. oktobra zopet redno sejo. Na posredni pokopališču pri Sv. Kristofu se zgradi novo »Kragovcova« semenišče. Delavski dom se poveča s prizidkom, kar bo stalo 1.720.000 din. Občinski svet je na tajni seji sklenil, da imenuje za župnika mestne trnovske župnije g. dr. Janka Cegnarja iz Moravc. Za tiskovnega poročevalca pri mestnem magistratu je bil izbran pisatelj g. Jožef Vamberger. Za direktorja mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani je bil imenovan profesor dr. Anton Raje. Naše iskrene čestitke na vse strani!

d Protivečkratnemu zaslužkarstvu. Ljubljanski župan dr. Adlošič je svojčas prepovedal raznim mestnim uradnikom in uslužbencom večkratno zaslužkarstvo. Med drugim je zahteval izvrševanje več postranskih služb tudi mestnemu fiziku dr. Mavericiju Rusu in mestnemu zdravniku dr. Franti Misu, oboje mestna zdravstva sta se proti temu odloku župana pritožila na občinski svet. Mestni občinski svet ljubljanski pa je na zadnji seji soglasno odobril odlok g. župana, tako, da za oboje mestne zdravstva velja prepoved večkratnega zaslužkarstva.

d Podpisanih je vseh 20 milijonov 62 obilgacijskega posojila mestne občine ljubljanske.

d Na ljubljanskem magistratu se je čas uradovanja razdelil na dopoldne in popoldne. Dopoldne delajo uradi od osmih do pol trinajstih, popoldne pa od treh do šestih. Za stranke pa so ure odmerjene le za čas od 10 do 12. Popoldne je vsak pogovor s strankami izključen.

d Jagode zore. Kljub mrazu in mrazu, ki nas je zadnje čase nadlegoval, se rastline kar nočejo pripraviti na zimsko spanje. Tako je naša naročnica gospa Zupar z Jesenic našla nekaj lepo rdečih jagod in jih prinesla pokazati v našo podružnico na Jesenicah, ki so za te čase gotovo prava redkost.

d Italijani se ne sproti začeli pojavljati na naših živinskih sejah. To je posledica novega trgovskega sporazuma med našo državo in Italijo. V križevih so italijanski mešetarji kupili šest vagonov klavne živine. Cene se še vedno gibljejo od 4.50 do 5.25 din.

d Za vsiljanje uradniških plač se zavzema »Trgovski list«, ki piše v tem pogledu tudi sledeče: »Ko so bile zadnje vsiljene uradniške plače, se je to utemeljevalo tudi s tem, da so cene vsem pridelkom padle in

da se je življenje pocenilo. Če je morda takrat ta argument tudi veljal, danes prav gotovo ne velja več in zato je treba tudi revizirati sklep o znižanju plač. Uradniške plače je treba vsiljati in slediti primeru češkoslovenske vlade, ki je z novim proračunom to tudi že storila.

d Krvavo begunje. V Dravovci pri Slovenskem Brodu je bilo begunja. Pred tiso kmeta Matijeveca se je zbralo mnogo ljudi. Čim pa je med nje prišel kmet Samardžič, se je vnel prepir. Matijevec ga je potegnil iz množice in ga vrpel na tla. Samardžič pa je naglo potegnil nož in petkrat zabodel Matijeveca v rebra. Tedaj pa je vse množico planile na Samardžiča in ga zabele na tla in mrtve točili, ker je bil najbolj osovraženi živek v vasi. Orožniki so ga šele rešili iz rok razjarjene množice. Ker si pa jeze še niso ohladili, so kmetske odšli pred njegov dom in mu zažgali hlev, da je pogorel z živino vred.

d Protijugoslovanski klub so — kakor poročila list »Obnova« — ustanovili v Pančevu. Člani kluba — Nemci — so se menda zavezali, da se bodo dosledno borili proti državnemu jeziku, da bodo sprejemali vsa pisma samo, če so napisana v nemškem jeziku in da bodo sami pošiljali le nemška pisma. Tudi vse svoje odjemale, da bodo pozdravljali le v nemškem jeziku! —

Kaj pomeni dobra krema za Vašo kožo, to opazite lete prav pri domačem delu. In KREMA NIVEA je vendar tako pocenil

Patentirano
F. Bielewicz & Co. d. a. o. j.
Breslau

NIVEA CREME

d Ministrski svet je sklenil, da se po-
datke tak, do katerega lahko zahtevajo de-
matni zavodi začnejo do 23. novembra 1937.
Zaščiteni denarni zavodi so oproščeni 6%
takse, če morajo na dražbi prevzeti nepre-
mišnine svojih dolžnikov.

d Stokovništva ima tudi Ribnik. Mož se
piše Luka Košan in ima 40 potomcev.

d 8570 potnikov je prispelo na sušiško
letališče ali odletelo z njega v letošnji dobi.
Na progi Ljubljana—Sušak se je vozilo 693
potnikov.

d Zato, da bi bile glavne žolake po-
čitnice v septembru in oktobru, se zavzema ne-
ki učitelj v zadnjem »Slov. gospodarju«. Na-
vaja pri tem zelo tehtne razloge. Med dru-
gim pravi, da je v septembru in oktobru naj-
več dela. Otroci, zlasti revnejši, bi v teh me-
sacih pomagali pri delu in kaj zaslužili, da
bi dobro preekrbljeni lažje hodili v šolo. V
oktobru se mora neredko že kuriti in bi s
tako spremembo tudi na krivo prihranili.

d Murska Sobota dobi svoje gimnazije.
Prosvetni minister Šušteršič je sporazum u-
stavu dr. M. Kreku, da bo v sporazumu s
ministrskim predsednikom dr. M. Stojadin-
vičem predlagal postopno odprtost vseh
gimnazij v Murski Soboti.

d Nabavljajo zdrago lekarnarje in
ustanovijo se dni v Mariboru. Podobni zadr-
gi ustanove tudi v Zagrebu in Sarajevu.

d Znova hočejo vsiljati cene kruha in
greški peki.

d Pisce je znižala svojim delavcem
zagrebški mestna občina, vendar samo s
stim, ki imajo več kot 1.500 din mesečni
prejemkov.

d Del mednarodne avtomobilske cone in
Sutotice proti Beogradu so se dni izšli
prometa. Delali so jo dve leti.

d Novo šolo za blagoslovili in otvorili
ono nedeljo v Topolšnici pri Sočanju. Rada
uprava je prispevala 100.000 din, ministr-
stvo prosvete pa 50.000 din.

d Predavanje o Jugoslaviji je imel ned-
no v Pragi znani angleški pisatelj Seton Wa-
son. V svojem govoru je napovedal, da pro-
kratko do sporazuma med Srbi in Hrvatji. Je-
kel je tudi, da je zunanje-politični položaj Jugo-
slavije ugodnejši, kot položaj Češkoslova-
ske.

d Če leter ob kamen toče... Trnava-
ska stavka v Zagrebu je končana. Odpu-
stitev nametščencev je očitno napravil na to
tako velik vtis, da so na zborovanju množ-
ne treznjeji nametščenci in sklenili, da takoj
stopijo zopet službo in da bodo vodili nadalj-
na pogajanja brez stavke. Zelo pa je vplulo

tudi to, da se je na stotine ljudi prijavilo
službo pri tramvaju. Ker namernava Mestna
hranilnica še razširila tramvajsko omrežje,
bodo nekateri teh novih prijavitelcev ve-
darle sprejeti. Zagrebško prebivalstvo je za
radi stavke izgubilo za vožnje z avtobusi na dan
okoli 50.000 din več, kakor sicer. Vsi avto-
izvoščiki so za čase stavke zelo dobro zaslu-
žili, nekatere pa je stavka naravnost rešila.

d Opozorjamo na današnji oglas damski
konfekcije Paulin v Ljubljani. Kongresni tri-
kotnik.

d Dobrobo vaje za dekleta in bene se bodo
tudi v prihodnje vršile v Domu Brezmadev in
Mali Loka pri Ivanu. Zato vas vnaprejo vabimo, da
se za nekaj dni odmaknete svojim navadnim ob-
sejem in v samostojni poskrbite za svojo dušo. V se-
ptembru bodo dobne vaje dvakrat: najprej na
dekleta od 7. do 11. novembra, potem za vse od
14. do 18. novembra. Ker je vedno bolj trda za
denar smo znižali oskrbino za ves čas od 10
na 85 dinarjev. V to vajo je tudi že vpleten vsak
z avtobusom iz Ljubljane in nazaj. Prijavitelj
kar po dopisnici na naslov: Dom Brezmadev,
Mala Loka pri Ivanu, p. Dornale.

Cela ona je ze to opazil!

Ti že zelo dolgo nisi zahtevala denarja za novo perilo!

Samo zares dobro jednato milo pere perilo čisto, prizanesljivo in snežnobelo:

SCHICHTOVO MILO JELEN

varuje perilo

ZA NAMAKANJE ŽENSKA HVALA

IZ DOMACE POLITIKE

d S češkoslovaškim redom Belega leva I. stopnja je odlikovan voditelj slovenskega naroda minister dr. Anton Korošec.

d Senatorski klub Jugoslav. nacionalne stranke je zapustil senator g. Ivan Hribar. Kot zavednemu Slovencu mu ni kazalo drugega.

d Narodna skupščina in senat sta 20. oktobra pričela s svojim delovanjem. Razmere so se od zadnjega zasedanja spremenile v toliko, da ima dr. Stojadinovičeva vlada tako v skupščini kakor v senatu večino. Za predsednika narodne skupščine je bil izvoljen vladni kandidat Stevan Čirič, za predsednika senata pa vladni kandidat dr. Zelimir Mažuranič. Tudi razni odbori so v trdnih rokah vladine večine. Začasni starostni predsednik senator g. Hribar je imel ob otvoritvi lep nagovor, v katerem je omenjal narodno delovanje pok. škofa Antona Martina Slomška in se je zavzel tudi za popolno enakopravnost slovenskega jezika v naši Jugoslaviji.

d Gospodar položaja. Velik uspeh naše vlade v belgrajski skupščini in senatu omenja tudi pariški list »Tempo«, ki pravi, da se je položaj v skupščini in v senatu od preteklega zasedanja radikalno spremenil v korist sedanje vlade, ki razpolaga v obeh zbornicah z večino, ki ji bo omogočila hitro izvedbo nameravanega zakonodajnega programa. Tudi Hrvati kažejo, tako pravi dalje list »Tempo«, zaupanje sedanjemu predsedniku vlade in dobrohotno gledajo na delovanje, ki ga je začel dr. Stojadinovič, da pripravi Hrvate za sodelovanje v državnih poslih. — Svojo razlago list zaključuje z besedami: Po zadnjem glasovanju je dr. Stojadinovič bolj kakor kdajkoli prej gospodar položaja.

d Ogledovala sta očetovo lovsko puško. V Vinski pri Slavonskem Brodu je mlad 16-letni fantič ustrelil po nesrečnem naključju svojega brata, ko pa je videl svojo pregreho, je ustrelil še sebe. Otrok sta bila sama doma in sta to priliko porabila, da si ogledata očetovo lovsko puško. Ko pa je starejši snemal puško s stene, je nenadno počilo in strel je zadel mlajšega brata v glavo. Starejšega brata je to tako zbolelo, zbal se je kazni svojega očeta, vzel je puško, jo naslonil na drevo in s prstom noge sprožil. Strel mu je raztrgal prsa.

d Sokoli in politika. Kakor poročajo listi iz Beograda, je Zveza Sokolov kraljevine Jugoslavije izdala naslednja navodila: Vsak član sokolske organizacije, ki upravlja kako vidnejše mesto v upravnem odboru čete, društva, župe ali zveze, mora, kakor hitro se loti aktivnega političnega delovanja, sam presoditi, ali je s tem nastopil trenutek, ko se mora sam prostovoljno zahvaliti za mesto,

katero je doslej opravljal v upravi katerekoli sokolske enote. Tako zahteva sokolska olika, ker Sokol-politik po napačnem razumevanju naše notranje politike večkrat pride v spor sam s seboj kot s sokolskim delavcem. Brž ko se član naše organizacije odloči za aktivno politično delovanje, čistost in nepolitichnost sokolskega gibanja brezpogojno zahtevata od njega, da sam presodi, ali njegovo delovanje v aktivni politiki ne bo v škodo uspešnemu delu v sokolski službi, katera mu je bila zaupana, in ali naj se odreče zaupanega mu mesta v sokolstvu, dokler traja delovanje v političnem podvigu.

d Pribeževičeva oporeka. Na spominski svečanosti, prirejeni za pokojnim Svetozarjem Pribeževičem, so prečitali tudi politična navodila, ki jih je dal Pribeževič svojim prijateljem pred svojo smrtjo. Opozarjal je svoje prijatelje na težavnost zunanjepolitičnega položaja, ki nujno zahteva, da je Jugoslavija močna. Zato se mora Jugoslavija urediti tako, da bodo v vsakem pogledu spoštovane vse zgodovinsko-kulturne posebnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsi državni narodi morajo biti enakopravni in politika Jugoslavije mora biti demokratična.

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICE UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED.

d V Slov. gospodarju pripoveduje nekdo tole: V znani slovenski pesmi sem bral, da je nekdo, ki je mejnike prestavil, po smrti moral iste v nočni temi nazaj nositi in je zraven stokal: »Joj, kam bi del!« In nekdo mu je odgovoril: »I, kjer si vzel!« Enako se sedaj godi tistim navdušenim Jugoslovancem, ki so svoj denar nesli v Švico in so sedaj zaradi padeča vrednosti švicarskega franka izgubili eno tretjino premoženja. Tudi ti stokajo: »Joj, kam bi del!« Jaz pa jim rečem: »I, kjer si vzel!« Nesl nazaj v Jugoslavijo in vrni narodu, kar si mu ukradel!

d Volivna borba v Dalmaciji se je tudi že pričela. Najbolj živahni so seveda Mačkovi pristasi, ki bodo v večini občin zmagali.

d Lastni tednik »Seljaški dom« prične izdajati dr. Maček. Tudi »Hrvatski dnevnik« bo še vedno pod Mačkovim vplivom.

NESREČE

d Do tal je zgorela hiša posestniku Švaba Antonu iz Leš pri Brezjah.

d Vsa gospodarska poslopja je uničil požar posestniku Jožetu Kovačiču v Zg. Jablanah pri Ptuj.

d Ognjeni plameni so upepelili gospodarski poslopji posestnikov Franca Mesariču in Jakoba Megliča v Orehovi vasi na Dravskem polju.

d Senik je uničil ogenj mizarškemu moštru Petru Kernu v Lahovčah pri Kranju.

d 90 panjev čebel je zgorelo. V eni preteklih noči je prebivalce Cerknice okrog 3 zjutraj zbudil plat zvona. Gorel je čebelnjak last g. Zgoneca. Kljub temu, da so prihiteli gasilci iz Dolenje vasi, in domačini, vendar reševanje ni bilo mogoče. — Čebelnjak je zgorel do tal, zgorelo pa je 90 panjev čebel. Panji so bili polni in le iz dveh ali treh je bil vzet med, kajti lastnik je šele pred nekaj dnevi pripeljal čebele s paše. — Ta požar je ljudi zelo razburil in jim dal misliti. Lastnik je imel namreč zavarovane čebele za 46.000 din samo za čas pašnje in trpi torej ogromno škodo. Osebnih sovražnikov tudi nima, čebelnjak pa je daleč proč od hiše. — Ljudje ugibajo, kdo bi bil tako hudoben, da se je znesel nad ubogimi živalcami. Zadevo preiskujejo cerkniški orožniki.

d Zgorel je hlev pri viničarji v Vukovju pri Sv. Marjeti ob Pesnici, last posestnika Franca Garbajza.

d Še trije požari. V zadnjem času je požar uničil posestniku Sušniku v Tučni v neveljaki občini gospodarsko poslopje. Zgoreli so mu vsi letošnji pridelki, drva in velika zaloga krme. Trpi 80.000 din škode, zavarovan pa je bil samo za 11.000 din. — V Zg. Kališah v občini Kamniške Bistrica pa je posestniku Matevžu Galinu zgorela lesena, s slamo krita stara koča, ki jo je uporabljal za ropotarnico in jo je šele pred kratkim dal zavarovati za 2500 din. Sam pravi, da mu je je najhujše kdo zažgal iz maščevanja. — Iz Poženka pod St. Urško goro pa nam javljajo o velikem požaru, ki je enemu posestniku uničil hišo in gospodarsko poslopje, drugemu pa gospodarsko poslopje.

d Neugodi. Avtomobil je povozil delavca Dermastjo Jožeta iz Zadvara pri Ljubljani in mu prizadel hude poškodbe. — Padlo drevo je zlomilo nogo v kolku Goršetu Fr. iz Marmol pri Litiji.

d Treščila je ob drevo. Soproga lesnega trgovca, 35 letna Marija Ermenčeva iz Ljubnega v gornjesavinski dolini se je te dni odpeljala s kolesom po opravkih v Gornji grad. Okrog petih popoldne se je vračala

Pri Radmirju je oster ovinek, ki je celo izurjenim voznikom v pravi strah. Tu je treba voziti skrajno previdno in počasi, da človek ovinek obvlada. Ermenčeva je očividno vozila s hitrostjo ali pa je na kakršenkoli način izgubila prisotnost duha, da ni zmogla ostrega ovinka. Zavozila je v stran in z vso silo tresčila v tik ceste stoječe drevo. Udarce je moral biti silen, ker si je glavo močno razbila. Ko so prišli prvi ljudje na kraj nesreče, je bila nesrečna žena že mrtva.

d Kolesar je povozil do smrti železničarja Stefana Žižka iz Radvanja pri Mariboru.

d Pri padcu se je do smrti pobila 49 letna postrežnica Frančiška Bergant v Ljubljani.

d Služkinja pri nekem črkostavcu v Zagrebu je bila tako nepazljiva, da je v prepričanju, da je plinska cev odprta, isto zaprla. Dejansko pa je bila cev zaprta, pa jo je služkinja odprla. Ko so zjutraj vstali, so starši našli svojega sina mrtvega.

d Lonec z vrelin krompirjem je zvrnil na sebe enoletni Solazik Jakob v Kamenem pri Sv. Juriju ob juž. železnici. Fantek je v bolnišnici podlegel opeklini.

d Pri obešanju koruze je padel z lestve in si zlomil tilnik 66 letni posestnik Jožef Ficjan iz Sp. Velovlaka v ptujskem okraju.

d Avtomobil je povozil pri Podčetrniku 26 letnega posestnikovega sina Fističa Oskarja iz okolice Celja. Si je pretresel mozgane in poškodoval rebra.

d Kolo je šlo čez njega. Oni četrtek je peljal 80 letni posestnik Kroflič Josip iz Straže pri Teharju pri Celju, iz gozda domov voz drv. V voz sta bili vpreženi dve kravi, ki sta se pa med vožnjo splašili. Kroflič je padel pod voz, kolo je šlo čez njega in mu zdrobilo prsni koš ter ga poškodovalo po glavi.

d Goreči živalni stroj. Služkinja Jožica Smole v Mariboru je v stanovanju svoje gospodinje snažila živalni stroj s petrolejem. Ker ji je nek predmet padel pod stroj, je svetila z vžgalico, pri tem pa se je s petrolejem prepojen stroj nenadoma vnel in od stroja še posoda s petrolejem. Služkinja je z gospodinjo komaj pogasila goreči živalni stroj, zadobila pa je pri tem take opekline po rokah, da so jo morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

NOVI GROBOVI

d V ljubljanski bolnišnici je umrl po tritedenskem trpljenju 13 letni Ludvik Bartol, ki je podlegel opeklinam, dobljenim ob reševanju svojih staršev in bratcev ter sester iz goreče hiše v kočevski vasi Draga.

d Vseh mrtvih dan! V Mengšu je umrla učiteljica Tinka Kelblova. — V Kragujevcu je preminul 22 letni Jože Pavlič iz Zapric pri Kamniku. — V Zagrebu je umrla vdova po gimn. ravnatelju Viktoriji Stritof. — V Sodiščih pri Veliki nedelji je odšel v večnost 34 letni posestnik Alojzij Irgolič. — Pri Sv. Križu pri Litiji je zapel mrtvaški zvon Antoniji Borštnar, soprogi posestnika in lesnega trgovca. — Na Vranskem je umrl 82 letni Anton Zorko. — V Novi vasi pri Slov. Konjicah je preminul posestnik Arbeiter Jožef. — V Mariboru je odšel po večno plačilo prof. dr. Josip Somrek. — V Pobrežju pri Mariboru so djali v grob učitelja Josipa Mahorka. — V Kranju je mirno v Gospodu zaspala posestnica Helena Pavšlar. — Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je izdihnil v svojem vinogradu 58

Franjo Neubauer:

Brez cvetja

Grobje niso okrašeni,
bujnih ni na njih cvetov
zgodaj bili zamorjeni
od jesenskih so mrazov.

Svečice so osamljene,
tiho, žalostno gore,
a iz luči prošnje vroče
in iz naših src kipe:

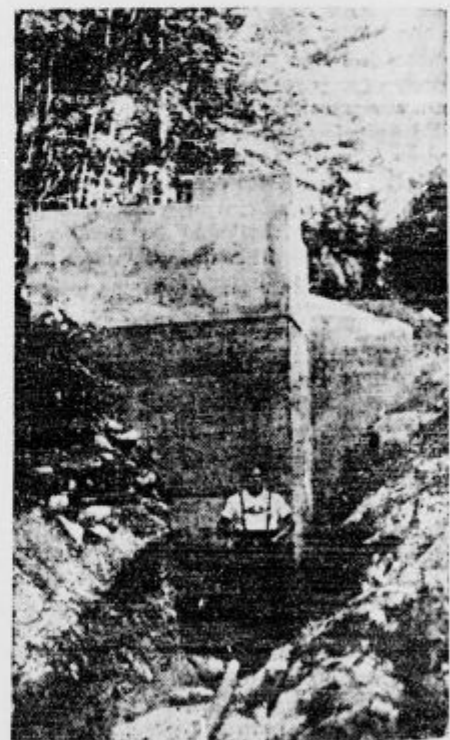
»Rož pomladnih in poletnih,
ti imaš bogati raj,
mi brez cvetk smo na grobovih,
ti jih našim dragim daj!«

letni Anton Slavič, posestnik v Bučevcih. — V Gomilskem so položili h zadnjemu počitku trgovko Julijano Cukala roj. Sovinek. — V Ljubljani so umrli: krojač in cerkvenik pri Sv. Jakobu Jožef Pajnič, damska krojačica Ana Modic, Frančiška Kačan roj. Zonta, Avgust Bajželj, soproga trgov. potnika Vale-

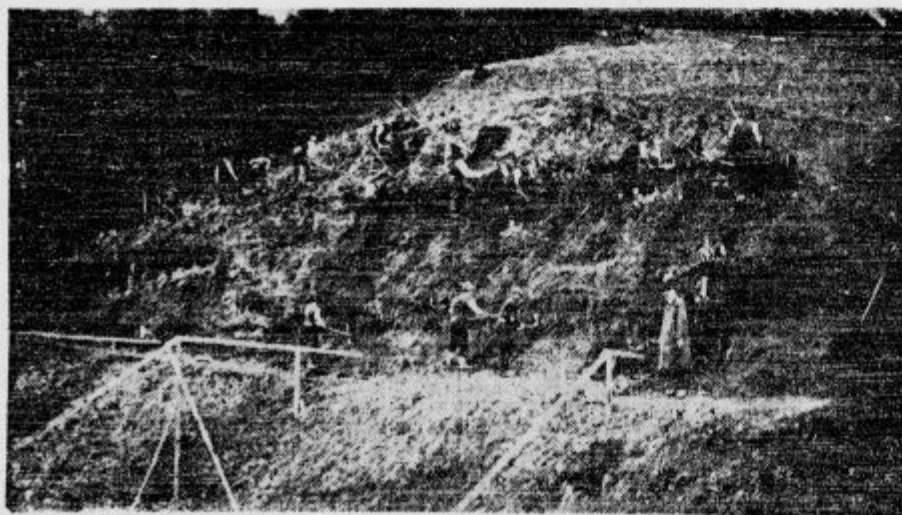

Za novega mesnega župnika pri Sv. Petru v Ljubljani, ki je največja slovenska župna, je imenovan stol. vikar in stol. pridigar A. Košmerlj.

rija Fantini, trgovka Marija Mihelič, soproga poštnega podurad. v p. Terezija Medved, profesor v p. Martin Cilenšek, žandarm, narednik Kogoj Pavel, hišna posestnica Vida Mehle roj. Kosiček. — Naj počivajo v miru!

Naša banovina in naše občine so letos razvile živahno delavnost. Slika kaže rezervar, ki ga grade za novi vodovod v Kranjski gori.

Luško cesto, važno zvezo čez gore s Kranjske na Štajersko, so začeli te dni delati.

Ko sta se Voltaire in njegov kraljevi nečak Friderik II. pri nekem večjem obedu vpriso generalov vstopila v globlja razmatranja, je bilo drugim postalo precej dolgočasno. Zgovorni general pl. Prittwitz se je medtem pošalil proti svoji sosedi: »Ta mali Francoz! Saj bi ga skoraj lahko v svoj žep utaknil.« Kralj je pa ujel to opazko, pa se je obrnil proti generalu s pripombo: »Imate prav, ljubi Prittwitz; samo potem bi imeli v žepu več pameti kot v glavi.«

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Napad nacionalnih čet na Madrid se bliža cilju s hitrimi koraki. Nacionalisti so zavzeli mesto El Tiemblo v neposredni bližini Madrida in s tem dobili v svoje roke glavne električne naprave, ki oskrbujejo špansko prestolico z lučjo. Vse obljube rdeče vlade, da hoče braniti Madrid do zadnje kaplje krvi, so se razblinile takorekoč v nič. Pomanjkanje hrane je v Madridu vedno večje, zaloge kuriva se bližajo koncu in vladne čete se umikajo.

Državni predsednik Azana je s štirimi ministri in številnimi višjimi uradniki v ministrstvih prišel v Barcelono, ki je sedež katalonske komunistične vlade — »na obisk«. To je več kot dokaz, da tudi sama španska rdeča vlada računa s skorajšnjim padcem prestolice.

Uporniki so zavzeli okoli Madrida zopet več važnih vojaških postojank tako n. pr. Eskorial in Navalkarner, ki je bil ena izmed štirih glavnih obrambnih točk na fronti pred Madridom. Ko to pišemo, je nabrže že padel v roke belih čet tudi Aranhues, tako da ne more več iz Madrida noben vlak v nobeno smer. Samo »na cesti je še, po kateri je mogoče beg iz Madrida proti vzhodu v Katalonijo.

General Franco je izjavil, da bodo nacionalne čete po zavzetju Madrida korakale na Barcelono, ker bi bila svoboda španskega naroda nepopolna, dokler bi v Kataloniji vladali komunisti.

Na otoku Majorki, ki je v uporniških rokah, je zbranih okrog 15.000 nacionalnih vojakov, ki se pripravljajo za veliki napad na Katalonijo. Te čete so izvrstno preskrbljene z vsem potrebnim in razpolagajo baje s 150 bombarderji in lovskimi letali.

Sovjetska Rusija nekaj rentarji in protestirala. Tudi je odpustila španski vladi zopet več ladij raznega orožja, streljiva in letal na pomoč. Preveč pa se tudi Rusija najbrže ne bo izpostavila, zakaj dobro ve, da stojijo za belimi ne samo Portugalska, temveč tudi Italija in Nemčija, ki ne bosta nikdar dopustili, da se za stalno usidra na Pirenejskem polotoku kakšna sovjetska republika. Zato je več kot jasno, da bidejo španski proletarci in njih prijatelji boj brez upa zmaga. Gotovo je, da Rusija vojne, ki bi brez dvoma pomenila konec ruskega boljševizma, ne bo riskirala. Ostalo bo pri sovjetski navidezni pomoči in pri — sovjetskih protestih.

KATOLIŠKA CERKEV

s Velik katoliški shod je bil nedavno v francoskem Strassbourgu. Nad 60.000 vernikov je po ulicah glavnega mesta Alzacije manifestiralo za Kristusa in njegovo Cerkev. Udeleženci so bili iz vse Evrope.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo na hitrejši in po najboljšem dnevnem kurzu. Vsi vsi bančne poste kalkulirajo.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čehovske račune. BELGIJA No 2064-64 Bruxelles. FRANCJA No 1117-94 Paris. HOLANDIJA No 1458-66 Rotterdam. LUKSEMBURG No 3067 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

ženci katoliškega shoda so navdušeno obljubili, da bodo vestno izpolnjevali ta sklep: »Spricho vznemirjajočega napredovanja boljševizma in preganjanja vere po vsem svetu, se obvezujemo alžaski katoličani, da bodo ogroženo krščansko kulturo varovali in branili«.

ITALIJA

s Drobiž. Tržaški škof dr. Alojzij Fogar je pridružen na službovanje Vatikanskemu mestu. Slovenci v Primorju so izgubili s tem pravičnega cerkvenega kneza. — Iz Ajdovščine poročajo, da je Erze in Monte iz neznanih vzrokov izbruhnil silovit požar, ki je napravil ogromno škodo. Uničena so vsa poslopja fašistične kolonije, nadalje gospodarska poslopja in hiša Franciške Kobal, ki ima najmanj 25.000 lir škode. — 800 karabinerjev je zasedlo mejo pri Postojni Cerknju, kot poroča »Istra«. Vsaka majhna vas je dobila svojo posadko od 6 do 8 granicarjev (carabinieri confinati). Vsaka posadka ima tudi svojo lastno utrjeno postojanko na razpolago. Civilnemu ljudstvu je dostop do obmejnih utrd popolnoma onemogočen. Iz tega sklepajo, da gradi vojaška uprava zopet nove obsežne obmejne utrbe in hoče preprečiti, da bi kaj prišlo v javnost. Prebivalstvo je postavljeno raznim nevšečnostim.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Se glava jih bo bolela. Komunistična propaganda v češkoslovaški republiki se vse bolj širi, kakor piše časopis »Venkov«. Zadnje čase je v CSR prišlo čez sto različnih boljševističnih odposlanstev, 10.000 Čehov, med njimi 600 učiteljev, pa je šlo na poizvedovanja v sovjetsko Rusijo. List se sprašuje, kakšen blagoslov bodo ti učitelji prinesli iz Rusije.

NEMČIJA

s Proti boljševizmu. Na velikem zborovanju bančnih uradnikov in drugih nastavencev v Berlinu je bilo navzočih 20 tisoč oseb. Govoril je voditelj nemške delavske fronte dr. Ley o boljševizmu tudi sledeče: židovstvo in boljševizem sta naša največja sovražnika in zato bo Nemčija boj proti obema nadaljevala. Moskva je igro že zgubila. Pri vseh narodih in v vseh deželah se dvigajo množice proti komunizmu. Moskva že odstopa.

BELGIJA

s Po svoji poti. Belgijski kralj Leopold je imel nedavno zunanje političen govor, ki je izval veliko pozornost. Kralj je poudaril, da hoče iti Belgija svojo pot, se ne vezati nikamor, odpovedati vojaške zveze s Francijo ter s svojo vojsko zavarovati svoje državne meje. Zato je glavna skrb Belgije, da ojači svoje vojaštvo in bo pripravljena za vsak slučaj. — Odmev kraljevega govora je bil ugoden v Italiji, sila neugoden pa v Franciji, saj ruši njene meddržavne zveze.

s Ponesrečen pohod reksistov na Bruselj. V Belgiji so se pri zadnjih parlamentarnih volitvah precej dobro odrezali takozvani reksisti,

ki niso drugega kot fašisti. Njih voditelj je poslanec Degrelle. Večine belgijskega naroda nimajo za seboj, zato bi radi na kakšen način prišli do oblasti. Reksisti so delavni in zavedni, pa tudi bojevit! Ze več tednov je časopisje pisalo, da pride v Bruselj na veliko zborovanje z vlaki in drugimi vozili kar 200.000 reksistov. Najbolj so se reksistovskega pohoda zbal socialisti in so za ta slučaj mobilizirali okrog 100 tisoč svojih pristašev. Reksisti so se res zbrali na nekem velikem trgu in demonstrirali proti sedanji vladi. Njih vodja Degrelle je bil s svojim spremstvom na balkonu neke hiše in je začel govoriti. Tedaj je nenadoma nastopila policija, ojačena z orožniško konjenico in zborovalce razpodela. Hkratu so policisti zasedli stavbo, v kateri je bil Degrelle in voditelja reksistov zaprli. Reksistična mladina, združena v mladinskih organizacijah, se je skušala upreti policijskim organom, toda brez uspeha.

AMERIKA

s Razno. V naselbini Elinase N. J. je konj ubil slovenskega kmeta L. Cedilnika. — V Jolietu Ill. se je pri delu smrtno ponesrečil 37-letni Matija Sundol iz Bresta na Primorskem. — V Glenoe je umrl 72-letni John Polanc iz Škofje Loke. — V Clevelandu O. je bil v svoji gostilni zaklan Anton Novak od St. Jurja pri Loku na Stajerskem. — V Girardu Kans. je izvršil samomor 56-letni Frank Novak iz Sebelišča na Koroškem. — V Cle Elumu Wash. je preminul 58-letni Klun iz Dolenje vasi pri Škofji Loki. — V Rochinghamu Pa. je odšel v večnost 60-letni Martin Zalar z Unca pri Rakeku. — V Louisville Colo. se je vsula na Franka Lutharja več ton težka plast premoga, ki mu je strla prsi in je rojak, doma iz Starega trga, podlegel poškodbam. — V Braddocku Pa. je zadela možganska kap 56-letnega Johna Slanca iz Rosalnice pri Metliki. — V Buenos Airesu v Argentini je vlak povozil 34-letnega Franca Ujčiča iz Velikega Brda pri Jelšanah na Primorskem. — V Chicagu Ill. je pred kratkem nagloma preminul 55-letni John Pelko iz Crnomlja v Beli krajini. — V Pueblo Colo. se je smrtno ponesrečil 61-letni Jakob Henigsmann iz Semiča v Beli krajini. — V Johnstownu Pa. so djali v grob 75-letnega Johna Škofča iz Martinjaka pri Rakeku. — V Forest City Pa. je umrl 72-letni rojak John Kotar. — V East Heleni Mont. je preminul Frank Rupert z Iga pri Ljubljani. — Frank Blatnik iz Virginije Minn., ki je po poklicu učitelj, je bil pred kratkim izvoljen za predsednika Minnesotske učiteljske zveze. — V Indianapolis Ind. je umrl za rakom v želodcu Martin Zakrajšek, doma pri Blokah na Notranjskem. — V West Alisu je odšla po večno plačilo 45-letna gostilničarjeva soproga Ana Kostanjevec iz Stopič pri Novem mestu.

DROBNE NOVICE

Belgijski socialisti so odklonili skupno zvezo s komunisti. Pri nas pa zadnjim celo neki krščanski nasedajo.

Hud potres je bil v italijanskih pokrajinah Videm in Treviso. Nad tisoč hiš podrlih in mnogo ljudi mrtvih in ranjenih.

Proti parlamentarizmu se je izjavil voditelj romunske kmetijske stranke Vajda Voevod.

Agitacija proti francosko-sovjetski vojaški zvezi se opaža med francoskimi generali.

Hitler je priznal italijansko kršiti cesarstvo in Italijani so se po Italijanih

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Naš zimski delavnik

Pravijo, da kmet pozimi počiva. Vendar je to res le v toliko, ker kmet pozimi ne orje, ne seje, ne žanje in ne spravja. Toda kljub temu je kmetu tudi sleherni zimski dan izpolnjen s pridnim in resnim delom. Treba je popraviti in urediti marsikaj, za kar v poletju ni bilo časa, obenem pa se je treba pripravljati na prihodnjo pomlad in poletje.

Kot sem rekel, v zimskem času ne obdelujemo naših polj. Pač pa je treba v zimskem času misliti na drugo delo in sive. Na delo v naših organizacijah, na sive plemenitih cvetk umske in srčne naobrazbe. V zimskem času ožive naši prave domovi, začne se izobraževalno in vzgojno delo vseh vrst. Predavanja, sestanki, tečaji, igre, pevski in telovadni nastopi. Poleg tega pa seje, občni zbori itd., tako da je dvorana takorekoč za celo zimo vnaprejšnjemu oddana.

Misljam, da nobene izmed številnih naših organizacij ne čaka tako dolg in trd zimski delavnik, kot organizacija Kmečke zveze. Naslednje vrstice veljajo predvsem krajevnim kmečkim zvezam, da si bodo znale delo prav razdeliti in da se bodo pravočasno pobirgale za potrebne delavce.

Zunanje delo.

Skrbite, da se bodo v zimskem času vršile obnove seje redno vsaj na vsakih 14 dni. Preglejte, če so se že vpisali v Kmečko zvezo vsi, ki so po Vašem mnenju primerni za člane Kmečke zveze. Z nabiranjem članov nadatujete toliko časa, da bodo vsi pošteni kmečki ljudje Vašega okoliša vključeni v Kmečki zvez.

Blagajnik naj uredi nabiranje članarine oziroma prostovoljnih prispevkov, kar najlažje izvrše odborniki posameznih vasi.

Skrbite za živahne in zanesljive ljudi, ki bodo prodajali zvezin koledarček, ki v kratkem izide.

Ali je že ustanovljena Okrajna kmečka zveza za Vaš okraj? Ako še ne, storite vse potrebno, da se bo osnovala čimprej.

Notranje delo.

Poleg tega — bolj zunanega — dela pa mora vsak odbor v teku zime izvršiti tudi veliko notranje delo, namenjeno poglobitvi naše stanovske zavesti in naše strokovne in splošne izobrazbe. K temu delu pa je treba pritegniti vse člane. Vsaka krajevna kmečka zveza mora prirediti vsaj par članskih sestankov. Ti sestanki so važni zlasti za mladino, toda kot rečeno, vse je treba pritegniti. Kako pogosti naj bodo ti sestanki, je odvisno predvsem od krajevnih razmer.

Kaj je svrha teh sestankov? V naslednjem podajamo nekaj navodil:

1. Spoznavajte svoje stanovsko organizacijo, njena pravila in njen program. Ko smo v teku letošnjega leta prirejali ustanovne občne zборе, marsikje ni bilo časa izčrpno obravnavati in razlagati naših pravil, ker se je večina občnih zborov vršila v času velikega dela, premnogi so bili sklicani na hitro roko, ali so bili premalo oziroma prepozno razglašeni itd. Zato je naravno, da skoraj večina naših kmetov svoje stanovske organizacije še ne pozna. Na nedostatek odpraviti, je ena Vaših prvih nalog v zimskem času. Program Kmečke zveze bo objavljen v koledarčku.

2. Pripravljajte tla za uspešno delo našega vrhovnega stanovskega zastopstva, Kmečke zbornice. Upati je, da bodo kmečke zbornice kmalu

8000 židom je zopet dovolila angleška vlada naselitev v Palestini.

25-letno mirovno pogodbo z Italijo, Francijo in Anglijo predlaga Nemčija.

Vihar je iztiril vlak na vzhodnem Pruskem pri Stetinu; 7 ranjenih.

Ze 36 divizij ima Nemčija ob levem bregu Rena.

Pravoslavni verniki se bodo lahko kmalu vrnili v Rusijo, je izjavil ruski patrijarh Varna, ki živi v Rigi.

400 vagonov drv iz Avstrije uvozi sledečo zimo Italija.

8

uzakonjene in da se bo takoj nato pričelo z organizacijo istih. Razgovoru o kmečkih zbornicah posvetite vsaj en večer. Ako nimate doma dobrega predavatelja, priskrbite si ga od drugod. Na teh sestankih je treba našim ljudem razložiti, kako bodo kmečke zbornice organizirane, kakšen bo njihov delokrog, kakšno naj bi bilo razmerje t. j. delitev dela med zbornico in našo organizacijo, vloga kmečkih zbornic v drugih državah itd.

3. Istotako morate posvetiti vsaj en večer vprašanju tamošnje kmečke mladine. Kako je zanje poskrbljeno v pogledu izobrazbe, kako glede vzgoje in končno ali bo ta mladina še imela obstanek na zemlji, ki je dosedaj redila Vas. Ali je z ozirom na krajevne in gospodarske prilike potrebno, da prehaja mladina v druge poklice? Kam? V industrijo? V obrt? V druge kraje? Kako bi se dalo vse to zmanjšati na najmanjšo mero in obdržati čim več mladine na kmečki grudi. Premislite, koliko si v tem oziru lahko pomagale sami in koliko ste navezani na pomoč od zunaj.

4. Ker je namen Kmečke zveze našemu kmečkemu ljudstvu predvsem gospodarsko pomagati, morate na svojih sestankih obravnavati seveda tudi gospodarska vprašanja. Takih sestankov pravzaprav nikoli ne bo dovolj, a najmanj, kar mora storiti vsaka krajevna kmečka zveza, sta dva gospodarska sestanka v tekoči zimski sezoni. Na enem naj bi se obravnavale domače (krajevne) gospodarske razmere s posebnim ozirom na zadružništvo, na drugem pa gospodarstvo Slovenije kot gospodarske enote, naše gospodarske zveze z drugimi pokrajinami naše države z drugimi državami itd.

Ko boste presojali gospodarska vprašanja svojega kraja, se vprašajte predvsem, ali je tamošnje kmetijstvo sploh pravilno usmerjeno. V čem bi ga trebalo preusmeriti? Vprašajte se nadalje, koliko si lahko sami pomagale, koliko zopet skupno s sosednimi kraji in končno, koliko ste navezani na pomoč od zunaj. Kdo naj Vam pomaga? Banovina, država, osrednje združene organizacije ali Kmečka zveza? Razume se, da neutemeljenih in nesmiselnih zahtev ne smete postavljati. Obenem na teh sestankih tudi temeljito predelajte tamošnje zadružništvo, kolikor ga že imate in koliko bi se ga dalo še ustvariti. Razmišljajte predvsem, koliko so pri Vas dani pogoji za zadruge, ki bi predelavale oziroma vnovčevale kmetijske pridelke.

Ko pa boste na svojih sestankih govorili o gospodarstvu Slovenije kot gospodarske enote, ne zanemari nobene prilike, dokazovati ljudem važ-

nost kmetijstva v narodnem gospodarstvu Slovenije. Res je sicer, da je Slovenija alejkoprej v veliki meri navezana tudi na dohodke od industrije, obrti, tujakega prometa itd., toda to še ni razlog, da bi se zapostavljalo naše kmetijstvo. Najmanj pa smemo trpeti omalovaževanje slovenskega kmetijstva vsled tega, če so nekatere druge pokrajine naše države prebogat kmetijskih pridelkov vseh vrst. Nasprotno: baš zaradi nerodovitnosti naše zemlje in drugih težkoč, s katerimi se mora boriti naše kmetijstvo, ga je treba še posebej podpirati.

Ako bomo o tem poučevali naše ljudi na sestankih, tedaj šele bodo spoznali pravi pomen naše organizacije, postali bodo borbeni, pripravljeni na obrambo svojih interesov.

5. Tudi na strokovno izobrazbo kot tako seveda ne smete pozabiti. Ako smatrate za potrebno, priredite v teku zime tudi par strokovnih predavanj o živinoreji, mlekarstvu, sadjarstvu, živinozdravstvu itd. Toda pomnite! Samo strokovnih predavanj je kmalu dovolj. Iskati nam je treba gospodarskih pogojev za napredek kmetijstva, t. j. skrbeti je treba, kako in kje bo naš kmet, to kar pridelal, tudi pošteno prodal. Največje upe stavimo v tem oziru na blagovno zadružništvo in smatramo, da je Kmečka zveza najbolj poklicana, da utira pot v tem pravcu. Zato mislimo, da je treba dosedanje prakso v toliko izpremeniti, da bomo obenem s strokovno izobrazbo širili tudi stanovsko zavest, predvsem pa smisel za zadružništvo.

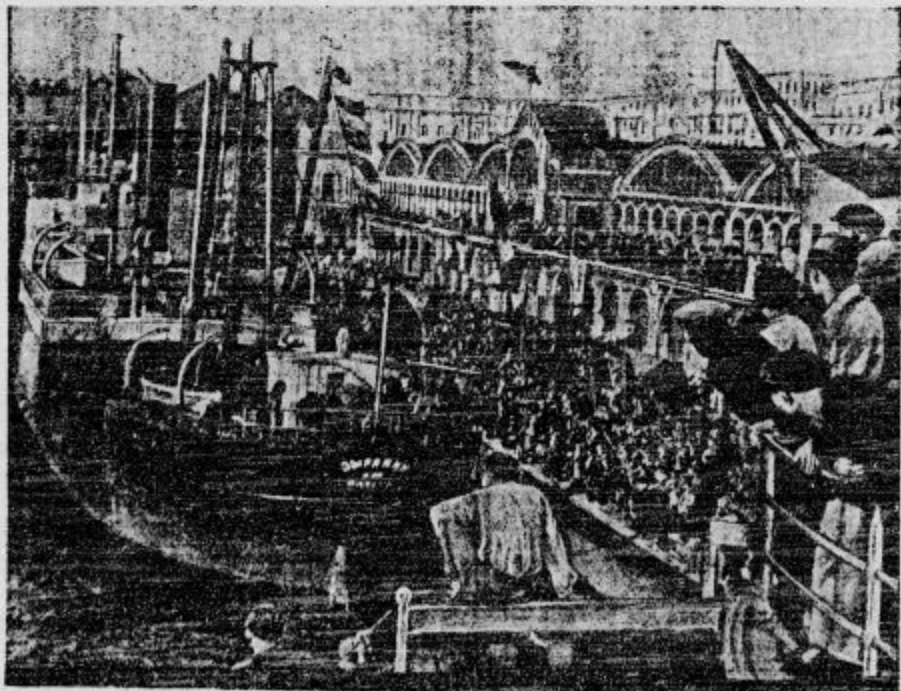
S tem smo Vam podali smernice, po katerih lahko priredite vsaj pet do šest sestankov. Za podrobne podatke se obračajte na Glavni odbor Kmečke zveze eventualno jih bomo od časa do časa sami razpošiljali.

Ako ne govorite zoper to kake tehtni razlogi, vabite na take stanovske sestanke vse kmečke ljudi, tudi tiste, ki zaenkrat še niso člani Kmečke zveze. Sčasoma bodo tudi ti spoznali, da naša organizacija iskreno misli in resno dela, postali bodo, če ne njeni člani, pa vsaj njeni prijatelji.

Res je sicer, da bo mnogim krajevnim kmečkim zvezam primanjkovalo pripravnih govornikov za take večere; vendar jim bomo v tem oziru pomagali kar največ bomo mogli. Marsikaj boste našli v letošnjem koledarčku, drugo zopet v naših okrožnicah. Pa tudi člankom, ki jih prinašamo na tem mestu, posvečajte svojo pozornost. Tudi v prejšnjih člankih, ki so bili že objavljeni, so nekatere misli, vredne, da jih obdelate na sejah in sestankih.

In sedaj tovariši na delo! Budimo stanovsko zavest kmečkih množic, vzgajamo jih v disciplini in hordenosti. Brez tega ne bo imelo pravih uspehov strokovno delo, pa tudi zadružništvo ne bo dobila pravega poleta.

Blagoslovljen Vaš zimski delavnik!

Boljševiška Rusija pošilja ogromne tovore orožja svojim prijateljem v Španiji. Na sliki vidimo, kako v Barceloni množice pozdravljajo rusko ladjo.

PO DOMOVINI

Posvečuj praznik!

Alli ne velja ta tretja božja zapoved za nedelje? Povsod, in mislil bi človek, da zlasti na deželi za težko preizkušano kmetijsko ljudstvo. Ni prvič in najmanj sme biti zadnjič, da pihemo o tem. Povod za to-le vrtice mi daje nekakšna proslava v Notranjih gorah, ki je veljala spominu pokojnega odvetnika dr. Janžeta Novaka, tamšnjega rojaka. To bi bilo že prav in v redu. Zakaj narod, ki ne slavi svojih velikih mož, jih ni vreden. Ako ima kdo zasluge za svoj rodni kraj, naj se ga spominjajo! Ampak ne tako, kakor so storili zadnjič — misijonsko — nedeljo v Notranjih gorah. Kratkim govorom ob navzočnosti dokaj mlajšega števila bližnjih in oddaljenějšíh udeležencev ni oporekati, kolikor so veljali slovenski grudi in zemlji. Tudi pol ducata komaj šoli doraslih dečakov, ki so nastopili s lesenimi kozami, ni ugovarjati. Ampak, da so nastopili tesači s sekirami in »žatlakami« ter obtesavali debela smrekova debela, to pač presega meje nedeljske prireditve. Saj je to čisto navadno težaksko delo, ki ga cerkev ne dopušča ob nedeljah in praznikih in ga že vedno verna večina ljudstva obsoja. Navdušenja sicer ni bilo in kaka večja nesreča se ni pripetila. Toda nedelja je bila le oskrnjena. Tega madeža ne zakrijejo niti trije zeleni praporji. F. K-n.

Cemsenič. Prosvetno društvo začenja letošnje sezone v nedeljo, dne 8. novembra ob 2 popoldne, z dramo iz svetovne vojne »Za hrepenenjem po materici«. Resnični prizori so se godili l. 1915. v Galiciji. Ker je igra lepa in času primerna, se za obisk priporočamo. Pevski odsek prosvetnega društva bo zapel pred igro par narodnih pesmi.

Raka pri Krškem. V Dolenji vasi je umrla priletna Marija Metelko. Večna luč! — Poslušaj razglase v nedeljo na trgu, pa nazekrat ne veš, si li v Sloveniji ali na jugu države. Davčna uprava razglasila Davčna uprava ni priljubljena ustanova. Da pa si sama na ta način še odzija narod, je sicer neverjetno pa resnično: O enakopravnosti slovenskega jezika se je že mnogo pisalo in govorilo. Pa je skrajni čas, da bi se mu

odprla tudi vrata davčnih uprav. Naj bi se zato zavzeli merodajni činitelji. Prosimol!

Grosuplje. V naši občini javnih del ne poznamo, čeprav bi bila popravila cest in naprava nekaterih novih nujno potrebna. Toda za gospodarska vprašanja sedanjí mogotci niso pokazali nobenega smisla. Zato ni čudno, da se je zganilo samo ljudstvo ter se obrnilo na merodajne oblasti za podporo za popravilo in zgradbo cest. In ni naletelo na gluha ušesa. Okrajni cestni odbor je dovolil za grosupeljsko obcino 9000 dinarjev in sicer 4000 din za zgradbo mostu v Račni, 2000 din za dvig ceste pri občinskem mostu v Sp. Mlačevem in 3000 din za zgradbo ceste Perovo-Jerova vas. V odloku pravi okrajni cestni odbor, da se sme denar porabiti le za stvarne potrebščine in pa pod nadzorstvom člana okrajnega cestnega odbora, kar je brezdvomno tudi prav. Okr. cestni odbor je ravno pretekle dni v ta namen že izplačal din 8750. Pri tej priliki se moramo zahvaliti za to podporo županu Permetu iz Ponove vasi in pa načelniku cestnega odbora dr. Adlešiču, ki sta nam šla tako na roko. Za most v Račni je že od poprej na razpolago din 16.000 pri našem županstvu. S tlako pa že popravljajo in razširjajo svojo cesto Zgornji Slivničani, tako da bo, ko bo cesta urejena, prav lepa zveza z vasio Perovo in odtod na Grosuplje. Cesto Perovo-Jerova vas je pa geometer cestnega odbora že tudi zakoličil. Sedaj pa na delo, čeprav komu to ni všeč!

Št. Jernej na Dolenjskem. — V Št. Jerneju smo na Mihelevo položili v grob 86 letno mater Jožeko Francič roj. Makovic. Blaga rojčica ni nastopala v javnosti; po značaju je bila skromna, tiha, a bila je vrla krščanska žena. Njen oče je bil več let v Št. Jerneju zelo ugleden učitelj in organist — z gimnazijsko maturo, kar je bila redkost za tisto dobo. Tako je pokojna prešla že od starišev pravi smisel; resno zanimanje in veselje za čitanje dobrega katoliškega beriva. Le-tla smisel je znala vcepiti tudi v srca svojim otrokom in številnim vnukom. Skoraj 60 let je živela s svojim možem, ki je umrl pred leti, v najlepši vzajemnosti. V globoki, živi veri in s neumornim delom sta zidala in širila svoj dom in posestvo, ki je med najlepšimi

v vasi. Zednjih 12 let je prebila na bolniški postelji, težko bolna, v največji potrpežljivosti in med neprestano molitvijo. Počival v večnem miru, dobra mati in uživaj nebeško plačilo za svoje bogoljubno in trudopolno življenje!

Sv. Gregor. Volilci županije Sv. Gregor so se dne 25. oktobra 96 odstotno udeležili — kljub neugodnemu volišču izven županije — občinskih volitev in oddali svoje glasove nosilcu liste JRZ Jelenicu Ivanu v Vel. Laščah. Bog živi zavedne volilce!

prave nasvete. Bog ji bodi plačnik!

Št. Gotard. Gasilska četa je praznovala pri nas 25 letnico obstoja. V nedeljo 6. oktobra so imeli gasilci ob 6 zjutraj mašo in vsi člani z načelnikom so pristopili k sv. obhajilu. S tem so pokazali, da so pri tem društvu moške žive vere in krščanskega mišljenja. — Občutno škodo nam je napravil sneg 6. oktobra. Povalil je zlasti ajdo, Sadno drevice in v gozdu je močno polomljeno. Ubogi kmet, vse ga stiska! V našo taro prihaja mnogo »Domoljubov«. Zavedamo se, da brez dobrega čtiva dušavno nazadujemo. Za slabo časopisje pa nimamo denarja.

Dragatuš. V noči na 24. oktobra je zgorel na samem stoječ kozolec nosilca liste JRZ Štefaniča, vreden 5000 din. V Črnomlju se je pa takoj v soboto dopoldne izrazil neki agitator, da je gorelo zaradi volitev. Čisto po boljševiško: Ustrelili enega in jih boš prestrašil 1000. Požgi enemu in drugi se ne bodo upali na volišče. Drugi so dobili grožnje: Ako se ganeš na agitacijo ali greš volit za JRZ, ti bodo trte porezane, zopet drugi: hiša bo v pepelu, ki se od volitve povrneš itd. V očigled temu je izid volitev za nas lep: 150 glasov smo dobili kljub vsemu terorju. Nasprotniki so sicer zmagali,

RAZNO

W. Hauff — I. O.:

Pravljice

Ubogi malček je nekolikokrat trdo padel na nos, toda to ga ni oviralo, da ne bi vedno zopet ponavljal, in naposled se mu je posrečilo. Kot kolo se je zasukal na peti, si želel, da bi prišel v bližnje veliko mesto in — opanki so zaveslali v zračne višave, hiteli naglo kot veter skozi oblake in preden se je mali Muk zavedel, kako in kaj, se je že znašel na velikem trgu, kjer je bilo postavljenih mnogo stojnic in je nešteto ljudi marljivo tekalo sem ter tja. Hodil je med ljudmi gori in doli, zdelo se mu je pa bolj varno, da se umakne v samotnejšo ulico, zakaj na trgu mu je zdaj kdo stopil na opanke, da ga je skoraj izpodnesel, zdaj je on dregnil tega ali onega z daleč proč štrlečim bodalom da je s težavo ušel udarcem.

Mali Muk je zdaj resno premišljeval, kaj bi začel, da bi si prislužil nekoliko denarja. Imel je sicer paličico, ki bi mu pokazala skrite zaklade, toda kje naj najde kar na lepem prostor, kjer bi bilo zlato ali srebro zakopano. Tudi bi bil lahko šel v razstavo, da bi ga ljudje gledali za denar, toda za to je bil vendar preponosen. Slednjič se domisli svojih hitrih nog. Morda, je mislil, me morejo rediti moji opanki, in sklenil je iskati službe kot brzotek. Ker je pa opravičeno pričakoval, da bo kralj tega mesta tako službo najbolje plačal, je začel povpraševati po kraljevi palači in je slednjič na ta način prišel tja. Med vrati je stala straža, ki ga je vprašala, kaj bi rad. Dejal je, da išče službo, pa so ga poslali k nadzorniku sužnjev. Temu razodene svojo željo in ga prosti, naj mu preskrbi kako službo med kraljevimi sli. Nad-

zornik ga premeri z očmi od nog do glave in pravi: »Kako, s svojimi nožicami, ki so komaj ped dolge, hočeš postati kraljev brzotek? Glej, da izgineš, ni me volja, biti vsakemu norcu v zabavo.« Mali Muk pa mu zatrjuje, da misli popolnoma resno s svojo ponudbo in da se gre za stavo meriti z najhitrejšim tekačem. Nadzorniku se zdi to vendarle presmešno. Veli mu torej, naj bo do večera pripravljen za tekmo, pelje ga v kuhinjo in poskrbi, da dobi Muk dosti jedi in pijače. Sam pa gre h kralju in mu pripoveduje o malem človeku in njegovi ponudbi. Kralj je bil vesel gospod, zato mu je bilo prav všeč, da je nadzornik sužnjev malega Muka pridržal za šalo. Zapove mu, naj na velikem travniku za gradom pripravi vse potrebno, da bo mogel ves njegov dvor udobno gledati tekmo, in mu še enkrat zabiči, naj skrbno pazi na pritlikavca. Kralj je pripovedoval svojim princem in princesam, kaj bodo ta večer gledali. Ti so to zopet pripovedovali svojim služabnikom, in ko se je približal večer, je vladalo napeto pričakovanje in vse, kar je le noge imelo, je vrelo ven na travnik, kjer so bili postavili odre, da bi videli, kako bo širokoustni pritlikavec tekal.

Ko so kralj in njegovi sinovi in hčere zavzeli prostor na odru, stopi mali Muk ven na travnik in se visoki gospodi prav lično prikloni. Splošen krik veselja pretrese ozračje, ko zagledajo malčka; take postave tam še nikoli niso videli. Telesce z mogočno glavo, plašček in obširne hlače, dolgo bodalo za širikim pasom, majhne nožice v velikih opankah — ha, to je bilo prezabavno, da se ne bi bili ljudje glasno smejali. Malega Muka pa smeh ni prav nič motil. Stal je ponosno, oprt na svojo paličico, in pri-

Kdo je izumil zapestno uro? Šele ob koncu 19. stol. se je pojavila zapestna ura kot moda bogatih žensk. Paul Bourget je ovekovčeval njeno rojstvo v svojem romanu »Sinja vojvodinja«. Dosti pozneje se je pojavil ta ura z usnjenim jermenom na moškem zavestju. Malo pa bo znano, da je veliki fizik, filozof in matematik Blaise Pascal (1623 do 1662) izumitelj te praktične ure. Njegovi sodobniki potrjujejo, da je nosil na svojem levem zapestju vedno tako uro.

V Bronx zverinaku v Newyorku imajo povodnega konja (Petra Velikega), ki je že 33 let star in tehtal dve toni in pol.

Pred 35 leti je vlada Zdr. držav uvozila v Alasko 1200 severnih jelenov iz Laplandije; število teh živali ej danes naraslo že na 700.000 glav. Mesó severnih jelenov je važna hrana Eskimov.

Romunski kmetje rabijo za sklicevanje goveda dolge, iz brezove skorje narejene rogove, ki so čisto lahki. S temi rogov

a so poparjeni, ker v vrstah JRZ je pogram in zavest, da so na pravi poti. Temu pogramu so naši volilci dali po volitvah danka: Naše vrste se bodo večale, vrste nasprotnikov pa manjšale. Temu mora jamčiti naš gospodarski napredek. Naša opora bo »Kmečka zveza«, »Sloga« pa naj dela na Hrvatskem in pokaže kaj zna. Živijo klci dr. Korošcu in pranjevanje narodne himne »Haj Slovenci« je zaključilo navdušeno manifestacijo, ki je pokazala, da je poraž pravi za prav na strani nasprotnikov, ki jim zmago zatemnjuje zločinski požig in zločinske grožnje. Če pomislijo, da smo jih pozivali k združenju listi, jih mora po naravnost srce boleti, da je prišlo do požiga.

Medvede. Z lepaki »Revnica« je zmagovala, pravica pa bo zmagała 25. oktobra ob 18., je bila prepleljena vsa naša okolica. In res je zmagała pravica tako siljajo kot ni niste pričakovali. Ni sicer zmagała lista »pravice«, ki jo je »gospodarska« lista pričakovala, ampak pravica in volja našega razvednega ljudstva, ki se je s 135 glasovi večine odločilo za kandidata, ki ga je prej izvolil zbor vaških zaupnikov. Ljudstvo je sodilo med prošlostjo in se izreklo za delo sedanje vlade in za dr. Korošev program. Toliko navdušenja, toliko zavesti in odločnosti naši občani je niso doživeli. Iskreno priznanje gre možem in fantom, ki so se v tolikem številu potrudili tudi iz oddaljenih delov naše občine. Vse priznanje gre tudi fantom, zlasti mlajšim, ki so ves dan čuvši, da ostane red in mir in ki so po volitvah z navdušenimi živijo klci v čast knezu namestniku, dr. Korošcu in hrvatskemu kralju. Kralju mirno razliži S tem denem se je tudi občina Medvede uvrstila v vrsto slovenskih občin.

Radeče pri Zidanem mostu. Na nedeljo Kristusa Kralja je »Kmetiška knjižnica« priredila lepo igro »Grobovi«. Igralci so pokazali kaj zmorejo in da so sposobni za velji oder kot ga imamo sedaj. Igra je uspela popolnoma in smo vsi zadovoljni, le škoda, da je dvorana tako majhna, da more le malo ljudi priti k prireditvam. Mislimo na novo in večjo dvorano. S skupnimi močmi se da mnogo napraviti. Saj vsi uvidni ljudje sprevidelajo, da za mesto Radeče tako preprosta dvorana ni zadostna. Upamo v boljšo bodočnost.

Ko je japonski bogataš Jaschni prvič obiskal Evropo, je rekel svojemu spremljevalcu: »Človek bi mislil, da so vsi Evropeci — zdravniki.« — »Kako to?« je gledal začuden njegov opreda. — »Ker vsi, ko se srečajo, drug drugemu roko otipljejo in vprašajo: Kako je?«

DOBRO CTIVO

„Cvetje iz domačih in tujih logov“

Dve leti sta minuli, odkar je Družba sv. Mohorja v Celju začela izdajati knjižno zbirko pod gornjim naslovom. Doslej je izšlo 10 zvezkov. Naš namen ni, da bi vsakega izmed njih to omežili, ker precej tega ne dopuščajo. Naš namen je samo v splošnem opozoriti na to zbirko danes, ko smo začeli novo dobo po naših prosvetnih družbah.

Namen zbirke je ob domačem in svetovnem slovarju pooblašiti slovensko izobražbo slovenskega ljudstva. Ni namreč dovolj, da se samo posamezniki v narodni slovensko izobraženi, marveč vsi narodi mora biti danes slovensko izobraženi, če bodo veljali za kulturne narode. Prosvetna družba pa se tiša, ki se dolžna posredovati najširšim ljudskim plastem to izobražbo. Družba sv. Mohorja je sicer namenila »Cvetje« v prvi vrsti dijaštvu, toda ob Cvetju se bo prav tako lahko vsakod drugi slovensko samostojno izobraževal; se uvažal zlasti v pravilno branje in razumevanje domačih in tujih slovenskih del, česar smo posebno danes Slovenci hudo potrebni.

Vse, kar nudi »Cvetje«, je ne samo dobro, marveč naravnost odlično. To ni samo naše nune, marveč tako sodijo o »Cvetju« najboljši poklicani. Pri njem sodelujejo skoro samo srbsko-slovenski profesorji. Naj jim v zahvalo in vspodbudo zapišemo, da amiramo to njihovo delo poleg slovenskih boljših beril za prve štiri razrede srednjih šol za največje delo, ki so ga opravili po svetovni vojski. Posebej glede uredništva moramo povedati to, da so danes med nami redka slovenska uredništva, ki bi s toliko vestnostjo opravljala svoje delo, kakor ga opravlja uredništvo »Cvetja«.

V posebno čast založnici pa moramo povedati, da so knjižice lepo opremljene in izredno poceni. Zunanjo opremo zbirke je poskrbel slovenski umetnik profesor Plečnik. Družba sv. Mohorja je tako na najlepši način dokazala, da je res slovenska kulturna ustanova. Želimo samo, da bi nas še bogato obdelovala s tako lepimi »Cvetjem«.

VINA

za vse priliko: naročite pri Centralni vinotni v Ljubljani.

Predavatelji po naših družbah radi tožijo, da nimajo primernih pripomočkov za svoja predavanja. Naj jih opozorimo samo na uvode v posamezne knjižice »Cvetja«. Sleherni uvod v kateri koli knjižico »Cvetja« nudi dovolj zanimivega gradiva ne samo za eno, marveč za celo vrsto predavanj, ki jih bodo mladi in stari z užitkom poslušali. Največji užitok pa bo imel vsak, kdor se bo sam pogledal v eno ali drugo knjižico »Cvetja«.

Janez Š.

Due knjigi o kongresu

k II. Evharističnem kongresu za Jugoslavijo v Ljubljani. O največji slavnosti v zgodovini našega naroda je izšla velika knjiga, ki ima nad 700 strani berila na lepem papirju in poleg tega še 200 slik, ki kažejo razne prizore te veličastne verske manifestacije. Knjigi je priložena na začetku veličastna slika M. B. z Brezji, na koncu pa 70 cm dolga slika, ki kaže pogled na polni Stadion pri glavni masi na kongresu. Cena knjigi je 160 din (v usnje vezana in z zlato obrezo pa stane 190 dinarjev.) Poština se računa posebej. Knjigo prodaja Misijonska tiskarna Groblje-Domžale.

k Ljudska knjiga o II. Evharističnem kongresu v Ljubljani. Za one, ki ne znorejo denarja, da bi kupili veliko knjigo o kongresu, je izšla skrajšana knjiga, ki na 182 straneh opisuje najvažnejše dogodke kongresa in jih pojasnjuje s 113 slikami. Na koncu je priložen še opis slovesnosti v Štubi, ki so bile namenjene proslavi obletnice kongresa. Knjiga stane samo 15 din. Prav bi bilo, da bi si jo nabavili vsak udeležene kongresa, ki bi imel v knjigi najlepši spomin na dni, ki jih je doživel. Tudi to knjigo prodaja Misijonska tiskarna Groblje-Domžale.

★

k Misijonski koledar za l. 1937 je izšel v zalozbi Misijonske v Grobljah pri Domžalah. Kakor vseh 17 let, odkar prihaja ta koledar med nas, tako bo tudi letos razveselil vse misijonske prijatelje. Obširno in zanimivo misijonsko živno bogatstvo duševna hrana za naše družine. Slovenske slike iz tujih krajev, koder delujejo naši misijonarji, koledar zelo poživljajo. Toplo ga priporočamo!

Prosvetnim in drugim odrom priporočamo gornjo igro v šestih slikah »Zagorski zvonovi«. Pošlja: Kušar Tone, Reteče 20. p. Škofja Loka. Istotam se dobi tudi vojna drama v 5 dejanjih »Živ zakopane«.

čakoval nasprotnika. Nadzornik sužnjev je na Mukovo lastno željo izbral najboljšega tekača. Ta sedaj slopi na plan, se postavi poleg malčka in oba čakata na znamenje. Pa pomigne princesa Amarza, kakor je bilo določeno, s svojo tančico in kot dve puščici, proti istemu cilju izstreljeni, zletita oba tekmeča preko travnika.

Sprva je bil Mukov nasprotnik daleč pred njim, toda Muk, vozeč se na opankih, se zapodi za njim, ga dohiti, prehiti in že stoji davno na cilju, ko oni še hropeč teče. Začudenje in strmenje je za nekaj trenutkov gledalcem zavezalo jezik, ko pa je kralj prvi zaploskal, je množica zavrla in vsi so vpili: »Živlo, mali Muk, zmagovalce v tekmi!«

Med tem so privleli malega Muka pred kralja; vrget se je pred njim na tla in rekel: »Premogočni kralj, pokazal sem ti zdaj nekoliko svoje znanje, dovoli milostno, da dobim mesto med tvojimi tekači.« Kralj pa mu odgovori: »Ne, ti boš moj osebni tekač in boš vedno pri meni, ljubi Muk, dobil boš letne plače sto zlatov in boš obedoval z mojimi prvimi služabniki.«

Tako je mislil Muk, da je slednjič našel srečo, ki jo je tako dolgo iskal in je bil ves vesel in dobre volje. Tudi je užival posebno milost kralja, ki ga je porabljal za najhitrejša in najskrivnejša poslanstva, ki jih je tudi opravil z največjo točnostjo in neverjetno hitrostjo.

Toda ostali kraljevi služabniki ga niso nič kaj prijazno gledali, ker jim ni bilo všeč, da odlikuje njihov gospod pritikavca, ki ne zna nič drugega kakor samo hitro teči. Napravili so marsikako zaroto proti njemu, da bi ga vrgli, toda vse so se izjalovile

ob velikem zaupanju, ki ga je imel kralj do svojega tajnega nadtekača (to čast je bil namreč v kratkem času dosegel).

Muk, ki mu vse to ni bilo znano, ni mislil na maščevanje — bil je predobrega srca — ne, mislil je le, kako bi napravil, da bi ga njegovi sovražniki ne mogli pogrešati in kako bi se jim prikupil. Pa se spomni svoje palčice, ki jo je bil v svoji sreči pozabil; če najde zaklade, si misli, mu bodo gospodje že bolj naklonjeni. Pogosto je bil že slišal, da je pč sedanjega kralja zakopal mnogo svojih zakladov, ko je sovražnik napadel njegovo deželo: pripovedovali so tudi, da je umrl, ne da bi bil mogel skrivnost razodeti svojemu sinu. Odslej je jemal Muk vedno svojo palčico s seboj v nadi, da pojde kdaj mimo kakega kraja, kjer je denar starega kralja zakopan. Neki večer pride slučajno v oddaljen del grajskega vrta, kamor je redko zahajal; kar začuti, kako se palčica v njegovi roki zgane in trikrat udari ob tla. Zdjaj je vedel, kaj to pomeni. Potegne torej svoje bodalo, zareže znamenje v okoli stoječa drevesa in se zopet splazi v grad; tam poišče lopato in čaka noči, da se spravi na delo.

Kopanje zaklada pa je dalo malemu Muku več opraviti, kakor je mislil. Njegov roke so bile tako slabotne, lopata pa velika in težka; dve uri se je potil in trudil, preden je skopal nekaj čevljev globoko. Slednjič zadene na nekaj trdega, kar je zazvenčalo kot železo. Zdjaj je kopal še marljiveje in kmalu je razkril velik železen pokrov; skoči v jamo, da bi pogledal, kaj neki pokrov skriva, pa najde velik lonec, napolnjen z zlati. Toda bil je preslaboten, da bi mogel lonec dvigniti, zato vtakne v hlače in za

Raziskovalec raka o lurskih čudežih. Znan raziskovalec raka, ameriški profesor Aleksis Carrell, ki je že prejel Nobelovo nagrado in je član uradnega zdravniškega odbora v Lurdu, je izjavil: »Četudi sem protestant, izjavljam, da verujem v čudežno lursko zdraviljenje. Bil sem globoko ganjen, ko sem na lastne oči videl, kako se je velik izrastek raka na telesu nekega delavca pretvoril v neznamno ranico. Ne razumem, kako se je to zgodilo, vendar moram zaupati svojim očem, ki so to videli.«

Konjereja se dviga, klub napredovanju avtomobila. Po najnovejših podatkih je v Nemčiji 3,5 milij. konj, v Angliji en milijon, v Rusiji 30 milijonov, v Združenih amer. državah, kjer je največ avtomobilov, 17 milijonov konj, v Argentini 10 milijonov in v Braziliji 6,5 milijonov.

Za mesto župana v Kensingtonu v severnoameriški državi Teksas, se je potegovalo 11.837 oseb, med temi tudi 3106 žensk.

Kalifornija je imela od l. 1542 že 12 različnih zastav,

Z občinske deske

Nabava gnojničnih sesaljk z banovinskim prispevkom. V petek, 30. okt. je zadnji dan za vlaganje prošnje za banovinski prispevek pri nabavi gnojničnih sesaljk. Prošnje za priznanje teh prispevkov morejo vlagati kmetij, organizacije za svoje ude ali pa občine za svoje občane. Prošnje posameznikov se ne upoštevajo. Prošnje morajo imeti sledeče podatke: 1. ime in priimek ter točni naslov prosilca (pošta in žel. postaja); 2. število velike živine, ki jo ima prosilec; 3. kako ima prosilec urejeno gnojnišče in gnojnično jamo. (Ali si je vse to uredil na svoje stroške, ali z javnim prispevkom in s kolikšno podporo.) Kdor nima gnojnišča ali gnojnične jame urejene, ne more do-

Vse mora iti hitro! Policija hiti za zločinci in s seboj vozi tudi policijske pse.

biti prispeval 4. izjavo, da bo prosilec posojal sesaljko proti primerni odškodnini tudi bližnjim posestnikom (višine odškodnine in čas, v katerem mora biti sesaljška soobčodna na razpolago, določa kmetijski odbor ozir. obč. odbor); 5. izjavo, da prizna prosilec solastninsko pravico banovine v višini priznanega prispevka. Občine morajo voditi seznam z banovinskim prispevkom nabavljenih sesaljk in izvajati solastninsko pravico banovine na sesaljškah. Vse prošnje za ta namen se vlagajo pri pristojnem okr. načelnstvu, ki podklee v prošnji overi. — Koliko znaša banovinski prispevek pri nabavi gnojničnih sesaljk? Pri priznavanju prispevkov se v splošnem postopa tako, da dobijo prispevka k nabavnim cenam sesaljk: a) kmetovalci, ki imajo do 8 glav velike živine, 50%; b) kmetovalci, ki imajo do 13 glav velike živine, 40%; c) kmetovalci, ki imajo do 18 glav velike živine, 30%. Kdor ima nad 18 glav velike živine, ne dobi prispevka. Ravno tako tudi ne oni, ki je dobil v razdobju zadnjih treh let nad 4000 Din prispevkov za pospeševanje kmetijstva. Pri priznanju prispevkov imajo prednost prosilci iz onih krajev, kjer tudi krajevni činitelji prispevajo k nabavi sesaljk.

Zaščita domačega oreha. Orehova drevesa se smejo po banovinski naredbi iz leta 1934 sekati samo z dovoljenjem obč. uprave, ki sme dati dovoljenje za sečnjo: a) če so orehova drevesa očividno gnila, poškodovana ali močno ozeblja in če plodnost naglo ponehava; b) če so zreli za sečnjo, t. j. če ima deblo, merjeno v višini prs (1,30 m od tla), več ko 160 cm v obsegu ali nad 50 cm v premeru. Dovoljenje za sečnjo pa se izda le s pogojem, da zemljiški posestnik na mesto vsakega posekanega drevesa zasaadi in vzgoji vsaj dve mladi, dobro razvili orehovi drevesi, najkasneje v dveh letih potem, ko je posekal drevo. Drevesca naj se ne zasaadi na istem mestu, kjer je stalo staro drevo.

Priglasnice za umetna travnišča. Da se izboljša travništvu in da se poveča krmni pridelek, se je banska uprava odločila, da bo dodelila na podlagi posebnih priglasnic v vrhu ureditve umetnih travnišč travno in deteljno seme in umetna gnojila, kakor tudi različne deteljne mešanice za doselev slobnih stalnih travnikov. Umetna gnojila se bodo dodelila le tam, kjer bo to potrebno z ozirom na uspevanje umetnih travnikov, vsakakor pa obenem s semensko mešanico. Prošiti samo za umetna gnojila nima smisla. Priglasiti pa

se lahko vsakdo, ki želi zasejati na dobro obdelano zemljo menjalni ali stalni travnik ali deteljno mešanico s travo. V nekaj primerih se bo subvencionirala tudi doselev, t. j. selev travnega semena na opešan travnik, zaradi izboljšanja ruše. — Priglasnice je vložiti na okr. načelnstvu do 15. novembra. Semena se bodo delila prhi. spomlad.

Kmetijski silosi. Kdor misli zgraditi silos za kisanje krme v letu 1937, se mora za to priglasiti s posebno prijavnico, ki jo dobi na okrajnem načelnstvu pri referentu za kmetijstvo. Tam dobi vsakdo tudi vsa potrebna pojasnila. Prispevek kr. banske uprave znaša 50 Din za vsak kubični meter pravilno zgrajenega silosa.

Japonci, ki so znani kot najboljši vrtnarji, so vzgojili lilijo, ki ima več sto polnih cvetov.

Noben od indijskih jezikov ne pozna izrazov za besedi: prosim in hvala.

Morje, v katerem ne utoneš. Na svet uje voda, v kateri se lahko mirno kopljesh, pa se ti ne bo treba bati, da bi utonil. To je voda Mrtvega morja. To morje ima šestkrat več soli kakor druga morja. Morska voda Mrtvega morja ima na površju 21,7 odstotkov, v globlini 300 m pa 27,8 odst. soli. V vodi tega morja je klor, bron, natrij, magnezij, kalij in kalcij. Zato ni čudno, če v taki vodi pogine vsako živo bitje ter v njej ne more utoniti nobena organska snov.

50 letnica smrti Franca Lisca, slavnega madjarskega komponista, hočejo proslaviti v sredi oktobra v Bajrutu v Sprednji Aziji. Na srečo imajo v kraljevski operi v Bajrutu bo pri tej priliki pomagalo 250 godbenikov iz Nemčije, Madjarske in drugih držav.

Diffiterja perotnine, go-lobov, mačk in trlet ne more povzročiti diffiterje pri človeku.

Iz strupene žleze gada moremo iztisniti povprečno štiri kapljice strupa.

pas, kolikor je mogel nesti, in tudi plašček si napolni z zlatom, ostalo pa zopet skrbno zakrije; nato se s tovorom na hrbitu odpravi na pot. Toda resnično, ako ne bi bil imel opankov na nogah, bi se ne bil premaknil z mesta, tako zelo ga je zlato težilo. Vendar pride neopažen v svojo sobo in shrani tam svoje zlato pod blazinami na divanu.

Ko je imel mali Muk toliko zlata, je mislil, da bo sedaj zapihal drug veter, da si bo med svojimi sovražniki na dvoru pridobil mnogo prijateljev in zvestih pristašev. Toda že iz tega se razvidi, da vrli Muk ni bil preveč skrbno vzgojen, sicer bi si pač ne bil domišljeval, da si bo z zlatom pridobil prave prijatelje. O, da je on takrat namazal svoje opanke in jo popihal s svojim plaščkom, polnim zlata!

Mali Muk je odslej delil zlato s polnimi rokami, kar je zbudilo zavist ostalih dvornikov. Vodja kuhinje Ahuli je dejal: »Denar poharaja.« Nadzornik sužnjev Ahmet je rekel: »Kralju ga je izvalil.« Arhaz, zakladnik pa, njegov najhujši sovražnik, ki je sam večkrat izmikal iz kraljeve blagajne, je izjavil naravnost: »Kradel je.« Da bi torej to stvar ugotovili, so se med seboj dogovorili in nadtočaj Korhuz se je delal nekega dne pred kraljem prav pobitega in žalostnega. Tako očitno je povešal glavo, da ga je kralj vprašal, kaj mu je. »Oh,« odgovori, »žalosten sem, da sem izgubil milost svojega gospoda.« »Kaj kvasiš, prijatelj Korhuz?« mu odvrne kralj. »Kdaj pa ti ni sijalo sonce moje milosti?« Nadtočaj mu odgovori, da obsipava vendar tajnega nadtekača z zlatom, svojim revnim zvestim služabnikom pa ničesar ne da.

Kralj je zelo strmel spričo te vesti; velel je, naj mu poročajo o razdeljevanju zlata po malem Muku in zarotniki so lahko pri njem vzbudili sum, da je

Muk na ta ali oni način ukradel denar iz zakladnice. Da se je stvar tako zasukala, je bilo posebno vžeh zakladniku, ki tudi sicer ni rad polagal računov. Zato je dal kralj povelje, naj pazijo skrivaj na vsak korak malega Muka, da bi ga, če mogoče, zasačili pri dejanju. Ko je torej mali Muk v noči, ki je sledila onemu nesrečnemu dnevu, vzel lopato — njegova radodarnost mu je blagajno temeljito izpraznila — in se splazil na grajski vrt, da bi si šel iskat nove zaloge iz svojega skrivnega zaklada, so mu od daleč sledile straže, ki jil. je vodil načelnik kuhinje Ahuli in zakladnik Arhaz. V trenutku, ko je hotel dejati zlato iz lonca v svoj plašček, so padli po njem, ga zvezali in peljali takoj pred kralja. Že itak čemerem, ker so ga v spanju motili, sprejme kralj svojega ubogega tajnega nadtekača prav nemilostno in odredi, naj se takoj izvrši preiskava. Izkopali so bili lonec iz zemlje in ga z lopato in plaščkom, polnim zlata, postavili kralju pred noge. Zakladnik je izpovedal, da je s svojimi stražami Muka presenetil, vprav ko je zakopal lonec z zlatom v zemljo.

Kralj nato vpraša obtoženca, ali je res in odkod je dobil zlato, ki ga je zakopal.

Mali Muk, svet si svoje nedolžnosti, izpove, da je našel lonec na vrtu, da ga pa ni hotel zakopati, ampak izkopati.

Vsi navzočji se glasno zasmijejo temu opravičilu, kralj pa, ves srdit zbog te dozdevne malčkovne predrznosti, vzklikne: »Tako, ti lopov! Ti hočeš svojega kralja še tako neumno in sramotno nalagati, potem ko si ga okradel? Zakladnik Arhaz, pozivljam te, da izjaviš, ali se strinja ta vsota zlata z ono, ki jo pogrešaš pri mojem zakladu.«

P I S A N O P O L J E

Uboji sovjetski ministri

Prvi sovjetski minister za finance v Ljenuvi vladi je bil Leonid Krasin, »najhujši sovražnik kapitalizma«. Krasin je bil tisti, ki je na vserruskem kongresu delavcev in vojakov prvi naglašal, da je treba uničiti vsako razliko med siromaki in bogataši. Krasin ima danes 37 milij. zlatih rubljev v inozemskih bankah.

Zidovsko boljševiški »proletarec« Krasin ima hčerko Ljudmilo, ki se je nedavno poročila v Parizu. In koga je vzela? Oče Krasin se je potrudil in je našel hčerki zaročenca v aristokratskih krogih na zapadu. Krasin ve, da v proletarski Rusiji ne sme biti »privilegiranega razreda«. In našel je svoji hčeri zaročenca v osebi vojvode La Rochefoucaulda. Te buržujske poroke je bil proletaec Krasin tako vesel, da je iz svojega proletarskega žepa naklonil hčeri kot poročni dar nič manj kot 20 milijonov zlatih rubljev. Naši brezposelni proletarci naj pomnože to vsoto s 25, da bodo dobili dinarje, potem naj pa še dalje agitirajo — za delavski raj na zemlji, za — sovjetsko republiko.

Rudarske plače v boljševiškem raju

Verno sliko boljševiškega raja je podal te dni rudar — Slovenec, ki se je vrnil iz Rusije. V vsem je potrdil poročila o »taboriščih«, kakor jih je prinesla »Del. fronta«. Zanimiva je slika o delavskih plačah. Za delo v rudniku se prejema 150—180 rubljev mesečno. Navaden kruh pa stane hleb 3.60 rublja, goveje meso kg 9.60 rublja itd. ali povedano drugače: za vso mesečno plačo si moreš kupiti 41—50 hlebov kruha, 15—18 kg mesa, kar pomeni dejansko

vrednost v našem denarju 160 do 200 Din. Kako naj delavec živi z enim in pol hlebom kruha dnevno? S čim naj si kupi obleko in druge potreščine, saj velja, po pripovedovanju istega srednja obleka 600 rubljev, boljša pa do 1000. Delavec bi torej v 4—7 mesecih zaslužil za srednjo ali boljšo obleko, če bi shranil vprav vso svojo mezdo. »Zato pa hodijo delavci vsi razcapani« pripoveduje. Pri nas pa dobiva navaden komunistični agitator do 800 Din mesečno, izobraženi seveda več. In ti dobro plačani komunistični agitatorji hodijo lepo oblečeni med delavce in jih hujskajo k protipostavnim dejanjem. Ti so tudi ob zadnji stavki povzročili, da so delavci izgubili težke milijone svojega zaslužka. Kdo jih bo vrnil? Komunistični agenti prav gotovo ne.

Sredi polja jasen grad

V nedeljo dne 18. oktobra 1936 je škof dr. Rožman v spremstvu stolnih kanonikov dr. Opeke in dr. Zerjava blagoslovil novo ljubljansko gimnazijsko poslopje za Bežigradom. Slavnosti so se udeležili predstavniki šolstva, vojaštva, dijaštvo in drugih ustanov. Ob tej priliki je imel ban dr. Natlačen na navzoče dijake in profesorje krasen nagovor.

G. ban je najprej poudarjal, da je bilo to poslopje zgrajeno ravno v času, ko je nad na-

Družinska Pratika 1937

je dotiskana in se dobiva za ceno 5 Din v vseh knjigarnah in trgovinah po Sloveniji. Opazujemo posebej na razpisano nagradno tekmovanje v novi pratiki

šo državo in posebno nad našo banovino lezala teža gospodarske stiske. V teh težkih časih je torej naša banovina žrtvovala za gimnazijsko poslopje 8 milijonov dinarjev in s tem pokazala, da ji za vzgojo mladega naraščaja ni nobena žrtev pretežka.

O. ban je nadalje poudarjal, da je največja izobrazba — hvaležnost. To hvaležnost naj pokaže slovensko dijaštvo slovenskemu narodu s tem, da se usposobi za resnične duševne delavce, ki bodo delali iz notranje potrebe, iz želje po ustvarjanju, iz želje, da v trudu in znoju, polnem radosti, domu gradi slava in čast. Izobrazbenstvo mora biti z narodom enega duha in enega srca. Samo take izobrazbene ima narod rad, jih spoštuje in uvaža. Med takimi šolanimi ljudmi in narodom ni prepada in takim izobražencem se tudi ni bati nikakih socialnih potresov.

Končno je ravnatelj Kuno Hočevar podal zgodovino III. drž. real. gimnazije in je med drugim mladini predlagal na srce ljubezen do državne skupnosti.

Govori jezike, ki se jih ni učila

Zdravniki v Franciji so imeli te dni čuden primer, ki si ga nikakor niso mogli razložiti. Neko dekle, ki je bilo pet let hudo bolno in je postalo popolnoma brezbržno za vse, kar se je dogajalo naokrog, je naenkrat spregovorilo in začelo govoriti več jezikov, katerih doslej ni znala.

V vasi La Nillen je živel star vrtnar s svojo hčerko. Dekle je nekega dne 1. 1931 v gozdu zašlo ter so jo šele po nekaj dneh našli vso izžrpano in onesveščeno. Takrat je bila stara 14 let. Ozdravela je sicer, vendar je bila še vedno zelo bolehná. Nič več ni poznala svojih starišev, sploh se ni ničesar več spominjala. Nazadnje so jo poslali v bolnišnico, kjer so

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Ne, dajte me proč od vaše strani, knez. Naj poginem obnemem z vami, ako je taka volja bogov. Še celo germanski pes ne zapuša svojega gospodarja v težki uri. Ali naj bom manj vreden kot žival?«

»Ti bi rad, da bi me zadnji trenutek mučen nemir o neodločenosti rodu in plemena?« je rekel Servij in se sklonil nad Hermana. »Ti tega ne želiš, ti boš skrbel za Tuzneldo in Radboda, kadar omahne moja roka. Ti veš, da Rim nikdar ne odpušča. Ne žalosti se stari, na svidenje v Valhali ali kjerkoli.«

Njegov glas se je tresel mehko in pristrčno.

»Prisezi, da nadomestiš mojem sinu očetu in plemenu kneza.«

Ni slutil, ki je popisoval voščene tablice z grškimi črkami, da bodo te tablice preživele poganski Rim in mnogo drugih narodov, ki so cveteli v njegovem času in da bodo pričale o njegovi dobroti in pravičnosti tudi tedaj, ko ne bo v tronih in palačah kraljevskih nit razvalin.

Tudi danes je vzel držalo in pisal:

»O duša moja! Kdaj se umiriš in upokojiš zadovoljna z mojimi dejanji? Kdaj se pomiriš s bogovi in ljudmi in ne boš žalila nikogar, a tudi ne sojena od poškodovanih in nevoljnih? Zakaj se skrivaš v telesu, slabša od njega izidi in ne boš se zasmeha tega sveta...«

— 28 —

»Ali slišite?« Nekdo kliče na reki.

Servij se je sklonil na konju in napel oči pred seboj. Sklonil se je tudi Herman in Sgar in se pazljivo ozirali.

Ničesar ni bilo videti, čeprav je stal mesec ravno nad Donavo in srebril vsak valček.

»Noben glas se ne meša z enakomernim šumenjem reke,« je odgovoril Herman. »Zmučeni ste, gospod, treba nam je počitka.«

»Ne meša se?« je rekel Servij. »Pa vendar me ne vara uho. O, zopet... Glas Radboda, mojega očeta, je nad vodami...«

Tedaj so konji stegnili vratove, potem so stisnili trupe, kratko zdrgetali, tiho, skrivnostno, kot bi se pogovarjali z bitji, skritimi za človeško uho.

Herman in Sgar sta se začudeno spogledala, Servij je pa neprestano gledal v sinjo daljavo in premikal ustnice. Tudi on se je z nekom pogovarjal, katerega ni videl, pač pa čutil.

Po daljšem molku se je težko oddahnil in rekel Sgarju:

»Kupil sem te nekoč iz rok srečnega igralca.«

Orjak je položil roke na prsi.

»Za svobodo, ki sem ti jo podaril, si mi dolžan plačilo.«

»Ukazujte, gospod, je zamrmral Sgar.«

»Jutri ne smeš odstopiti od mene, ako bi pa naval ali rimski meč mene storili nesposobnega za boj, me boš ubil.«

Orjak je odstopil na konju od strahu.

»Gospod,« je prosil, »Ne zapirajte mi Valhale. Celó zlobni duhovi bi me zamrzali, ko bom stal pred sencami očetov, omadeževan s krvjo svojega vodje.«

»Pričeval bom za te v Valhali,« je rekel Servij, in bogovi te bodo poslušali. Ali bi mar hotel gledati svojega vojvodo z vklenjenimi rokami v rimske verige?«

»Prisezi, da me ubiješ, ako bi se ne mogel sam braniti.«

»Usmiljen je!«

»Ukazuje ti tvoj knez.«

»Prisegam!« je rekel Sgar s tresočim glasom.

»Pri glavi svojega očeta?«

»Pri glavi svojega očeta...«

Servij je zopet napel pogled in poslušal šumenje Donave.

Bil je praznoveren, kot vsak vojak, ki vedno misli na nepričakovano smrt.

Valovi reke so se gubili s pritajenim enakomernim šumom proti jugu, njemu pa se je zdelo, da pojejo germanski pogrebni pesem. Zdal so tožili, zdaj tolažili, govoriti nekaj in ihteli s človeškim glasom.

Servij je željno poslušal to skrivnostno šepetanje z žalostnim nasmehom na ustnicah.

Na drugem bregu je stal star hrast, ovit v srebrne megle mesečne noči.

Nekdo je iztegoval izmed vej svetega drevesa dolge, prozorne roke, kot bi hotel Servija pritegniti k sebi.

On je sklonil glavo... in se upiral... Z obupnostjo vojnika, ki je pripravljen vsak bip položiti kosti v krvavo naročje, se je vdajal čuvstvu.

Tu ima torej biti konec mojih burnih dni? Moje oči ne bodo gledale trumf mladih narodov, ki so določeni, da prevzamejo dediščino Rima. Moja roka ne bo zataknila markomanskega orla na kapitolu? Morda bo izvršil to delo moj sin, vnuk, pravnik... Oni so tako mogočni kljub svoji slabosti.

Drignil je glavo in se oglašil:

»Herman!«

»Ukazujete, gospod?« je odgovoril stotnik.

»Pridi bližje,« je rekel Servij.

In ko je prišel Herman k njemu, je rekel:

»Šibal sem Radboda glavo... Ti veš, kaj pomeni klic prednikov... Ne bori se več vrnil z vami v markomanske gozdove. Tu ostanem...«

Pokazal je z roko na Donavo.

»Bil si mi zvest služabnik in prijatelj od mojih mladostnih let in samo tvoje verno srce

pa tudi zdravniki obupali nad njenim življenjem. Toda dekle ni umrlo, temveč je štiri leta živelo, ne da bi se sploh zanimalo za svet.

Nekega dne pa se je dekle nenadno raz-
živelo in se začelo zanimati za vse, kar je vi-
delelo. Kmalu za tem se ji je pa razvezal tudi
jezik. Največje začudenje pa je izzvala njena
govorica, kajti dekle je znalo govoriti tako
lepo francosko, čeprav so vsi vedeli, da razen
domače šole ne hodilo nikamor drugam. Toda
to še ni bilo vse. Ze naslednjega dne je začelo
govoriti italijansko, angleško in rusko. Vsi se
čudijo, kako je to mogoče, kajti dekle je ži-
velo v vasi in ni nikdar prišlo s kakim tujcem
v stik. Največje čudo pa je bilo, ko je začelo
govoriti tudi latinsko. Zdravniki si tega po-
java na noben način ne morejo razložiti.

Jutranja molitev rudarjevega otroka

O Bog, ki ljubiš nedolžne otroke, poslušaj
in usliši me, kar Te sedaj prosim:

Moja ata gre vsak dan v črno jamo, kjer
nam s trdim delom služi vsakdanji kruh. Vsak
dan je v smrtni nevarnosti. Bojimo se, ko od-
haja in veseli smo, ko se zopet vrača med nas.
Ljubi Jezus in Marija, obvarujta ga danes vsa-
ke nesreče. — Čuvaj pa tudi moje mamo. Ohrani
nam jo še dolgo, dolgo zdravo in srečno,
saj veš, kakšne sirote so otročiči brez matere.
— Pa za svoje bratce in sestre Te prosim, o
Bog. Naj žive tako, da bodo Tebi všeč.

Pa še drugo veliko prošnjo imam, o Bog.
Mi živimo v tujini. Se bolj kakor naši očete so
tu v nevarnosti naše duše. Kako me boli in pe-
če, ko slišim, da brezverci okrog mene prekli-
njajo vero, Boga in Marijo, pa ne morem po-
magati, ker sem še prešibek in premajhen. Oni,
ki bi lahko pomagali, ki imajo še vero, pa si ne
upajo, ker jih je sram.

Jaz takole mislim in vem: Sonce in zvezde
in te lepe cvetice, ki jih tako rad nabiram, je
moral neko ustvariti, ker iz nič ni nič. To si
storil Ti, ljubi Bog, ki si tudi sam prišel na
zemljo in nam govoril o veri. Vem, da ne živim
samo zato, da se tu mučim in trpim, ampak da
bom živel tudi po smrti. To mi pravi moja vest,
katero si skušajo nekateri zbrisati z zasramo-
vanjem dobrega. Ker to dobro vem, bom sku-
šal vedno živeti, kakor vera uči.

Ljubi Jezus in Marija, pomagajta mi, da
nikdar ne omagam!

Na materinem grobu

Enajst let, mati, že molčiš,
enajst let mirno v grobu spiš;
nocoj Te čujem od nekod,
nocoj, ko spet je mrtvih god.

Skrivnostno kličeš mi z višin
vso srečo mladih dni v spomin,
Vprašuješ me, kako je zdaj —
na licu solze in smehljaj.

O mati, trdo je življenje!
Zdaj sam okušam skrb, trpljenje
in breme, ki Te je težilo,
ko Ti srce je zame bilo.

Na grobu lučka Ti gori —
ljubezen mojih sončnih dni.
Na njem blede jesenski cvet —
poslednji list najlepših let.
Nad grobom pa moj žalni spev
izgublja v daljnji se odmev.

Enajst let, mati, že molčiš,
nocoj pa spet mi govoriš;
kot nekdanj Ti v obličje zrem,
poljub Tvoj čutim in objem.

Limbarski.

Zbirka 27.000 raznih bankovcev

Edinstveno zbirko raznih bankovcev, 27
tisoč po številu, ima neki Hatling iz Avon-
mora. Z zbirko so pričeli že Hatlingovi pred-
niki in tako se je množila od roda do roda.
Najstarejši bankovec je iz Kitajske, natisnjen
na drevesnem listu in spušen v promet pred
600 leti. Prvi angleški papirnati denar ima
letnico 1713 in sicer po 100 funtov šterlingov.
V zbirki je tudi bankovec kolonije Njujork iz
l. 1772 in bankovec treh funtov, natisnjen za
časa obleganja Majnce leta 1793.

Srp in kladivo s križem

Kakor znano, sta srp in kladivo boljševi-
ška znaka. Med katoličani so se našli in se
najdejo lahkoverni ljudje, ki so mnenja, da
lahko sodelujejo z boljševiki. Da bi vse bolj
lepo izgledalo, so sprejeli boljševiška znaka
srp in kladivo in pridjali še križ. Zdaj je naj-
višja cerkvena oblast katoličanom strogo pre-
povedala uporabo takega znaka in s tem za-
kazala, da pravi katoličan ne sme s komu-
nisti v nobenem primeru sodelovati.

Kako se je kopal v mrtvem morju

Sloveči potopisni pisatelj Sven Hedin v
svoji knjigi »Jeruzalem« obširno popisuje, ka-
ko se je nekoč kopal v Mrtvem morju. Takole
pravi: »Ležiš na morsk gladini kakor na pe-
ščenem obrežju, kjer je nasut najfinejši pesek,
ali pa, kakor bi se kopal v kopelji iz najbolj
mekhe volne. Glava, roke in noge — zraven
pa še del drugega telesa — leži kar na vodi.
Manjka ti samo še blazin za glavo, pa bi
lahko mirno zaspal med svojim opoldanskim
počitkom, dokler bi me valovi ne prinesli k

bo pazilo na mojega sina z očetovsko skrbjo.
Vzemi petdeset naših ljudi, še danes pojdi pred
polnočjo čez reko in glej, da čimprej prideš
k Tuzneldi. Povej ji, da podžiga v sinovem
srecu ogenj sovraštva do Rima. Ti ga boš učil
moških kreposti in bojne umetnosti. Ako bo
Mark Avrelij zmagal in prodiral v Markoma-
nijo, vzemi Tuzneldi, malega Radboda, vse
moje imetje in pojdi z našimi ljudmi na sever.
Naj nihče mojih ljudi ne bo v zabavo z močjo
in izvežbanostjo rimskemu ljudstvu v cirkusu
in amfiteatru, naj nikogar ne zavlečejo na trg
sužnjev. V tvoje roke izročam varstvo nad ro-
dom in plemenom Radboda.

»Morda so vas nekva varala, gospod,« je
odgovoril Herman. »Toliko čudnih glasov se po-
rodi v nočni tišini.«

»Sam ne verjameš, kar govoriš. Ti veš, da
slutnja nikdar ne zavade vojaka.«

Herman je molčal.
»Prisezi, da nadomestiš mojem sinu očeta
Servij.«

Toda Herman je skočil s konja, padel pred
njim na kolena in prosil:

»Potegnil je goli meč in Herman je položil
desnico in rekel tibo.

»Prisegam!«

Nekaj časa sta molčala oba, potem se je
oglasil Servij z navadnim glasom vodje:

»Ali so se razvili Kvadi ob desni strani
rimskega tabora?«

»Zgodilo se je po vašem povelju dospod,«
je odgovoril Herman. »Kraljevske Markomane
sem razpostavil ob levi strani. Naši ljudje in
Jazigi so v sredini. Odtrgali smo sovražniku
pristop do vode.«

»Pred sončnim vzhodom pozoveš k meni
glavarja Rublika,« se je obrnil Servij k Si-
garju, »sedaj se pa odpoji, ker jutri te čaka
težka služba.«

Razjahal je konja, se zvil v plašč in legel
na zemljo.

Donava mu je pela uspavanko in zvezde so
ga opominjale domačih gozdov. Iste luči bleste
ta čas nad Radbodovim dvorom in vabijo k sebi
Tuzneldin pogledi.

Zapustil je ženo, srečno mater prvorojenega
sina, na svobodni zemlji pod varstvom števil-
nega služabništva. Morda se ona ozira ta hip
v nebo in pošilja ljubljenu drugo na svetle-
čih žarkih tihe tožbe svojega hrepenenja.

Hotela je iti po običaju germanskih žena
z njim na vojsko, a jo je zadržal. Dojenček
ne bi prenesel napora dolge poti, a mali Radbor
je imel kdaj nadaljevati delo, ki ga je on začel.
Zato je prva dolžnost matere, da pazi na otroka.

On? Njega čaka vojaška usoda. Na nasil-
no smrt je bil vedno pripravljen. Ni ga žalo-
stila! Ali danes ali jutri, ve, da se ji ne izoguje.

Samo zakaj neznan Gospod sveta čaka s
porušanjem Rima? Ker zavlečuje... Servij je
čutil, da bodo zlati cesarski orli še dolgo sle-
pili mnoge narode. Ali ne bi bili barbari že
zreli za samostojno vladavo... Morda — morda.

Donava mu je pela uspavanko, on pa je
zaspal rad in mirno, kot bi ga čakalo jutri
ljubimkanje ljube žene.

»Bodite mi zdravi,« je šepetal, »čas še ni
prišel.«

Postal je z roko od ust poljub na sever,
pogledal zvezde, mesec in zakril glavo s pla-
ščem.

29.

Brez radosti je pozdravljal zjutraj rimski
vojak dolge, bele žarke sonca, ki je bilo na
zemljo potoke toplote in svetlobe. Kar je tola-
žilo slehernega poljedelca z zgodno žetvijo, to
je vzemirjalo vojaka, vkovanega v železno
suknjo.

S skrbnim očesom so iskali tribuni na ob-
zorju znanilko dežja. Toda nebesnega oboka ni
močila najmanjša megla. Zrak, že od jutra za-
dehel, je naznanjal vroč dan.

Nepremišljeno je dovolil Mark Avrelij, ki
se je umikal brez načrta, da so ga Markomani
odrezali nekaj milj od Strigonijske in stisnili k
zidu, ki je onemogočil spremembo stališča.

Barbari so prehiteli rimsko vojsko in za-
vzeli tri strani nepravilnega štirikota, zaprtega
od zahoda severa in vzhoda od reke Arabe in
Donave. Četrto stran, enostavna planjava, ki
se je vlekla ob pobočju gor, je ostala legijam,
ki so bile tako stisnjene zaradi neugodnega
položaja, da se niso mogle niti svobodno razviti.

Čudil se je cesar-filozof, ko je vzhajajoče
sonce pregnalo plašč s polja, gora in rek. Ka-
morkoli je pogledal, povsod je stal gozd sulič.
Barbari so izkoristili noč in se pomaknili do
rimskega tabora v razdalji dveh milj. Narav-
nost, z Donavo za hrbtom, je stal Servij s svo-
jimi ljudmi in Jazigi, od leve so se bližali Mar-
komani kralja Vadomara, od desne Kvadi.

Šli so, ko so pa objeli v raztognjenem pol-
krogu cel četverkot, jih je zadržal glas rogov.

Mark Avrelij je spoznal, da je od vseh
strani obkrojen zadaj so mu pot zapirale gore
in skrčile gibanje vojske.

Mesto da bi takoj zamislil boj na načrt, ki
bo odgovarjal legi, je zakril glavo s plaščem,
ukazal pripeljati belega vola, z lastno roko za-
bodel nož v njegovo grlo in molil k Marsu za
razsvetljenje.

V mrkem molku so ga obkrožali starejši
tribuni in prefekti. Izkušeni vojaški so se spo-
gledovali, majali z rameni, kot bi hoteli reči:
»Ni radosti, da je kde dober človek in mislec,
da bo potem lahko vladal državo in poveljeval
vojski.«

To je očitno čutil tudi sam Mark Avrelij,
ker po končani daritvi je pogledal z vprašujo-
čim pogledom po svojih namestnikih.

Vsakdo izmed njih je vedel, kaj storiti, a
nihče ni imel pravice svetovati brez njegovega
ukaza. Saj je bil ta prestrašeni sanjavec njihov

breču! Ko bi se pa z mokrim pratom le malce dotaknil svojega jezika, bi pa začelo strašno peči. Vse telo je pokrito z najfinejšimi solnatimi kristalčki, ki povzročajo, da koža začne močno srbeti. Zato se moraš po taki kopeži temeljito oprati še v navadni vodi, če hočeš, da te mine srbečica. V Mrtvem morju torej nikakor ne moreš utoniti!

6450 Din na mesec

Duhovnik Coughlin, znani ameriški radio-pridigar je na nekem zborovanju priporočal, naj bi ameriški parlament sprejel zakon, ki bi določal minimalne plače delavcev. Coughlin pravi, da bi morala v današnjih resnih časih gospodarskega razvoja iti delo in kapital skupaj; delavec bi moral vsaj toliko zaslužiti, da bi svojo družino pošteno prživljal. Zaradi sedanjih draginje bi moral oče z družino petih članov zaslužiti najmanj 1800 dolarjev (27.400 Din!) na leto ali 6450 Din na mesec. Le na ta način bi delavčeva družina ne trpela pomanjkanja.

Dr. Korošec in Francozi

Lansko leto je pri znanem pariškem knjigarju P. Téqui izšlo obsežno delo pod naslovom »Le pain des grands« (Kruh za odrasle). Evgen Duplessy, pariški kanonik in duhovni apologet, je v treh debelih zvezkih zbral mnogo sijajnih zgledov in mičnih zgodbic iz krščanskega življenja. V drugem zvezku na 142. strani navaja prelep zgled iz življenja našega voditelja. Cenjenim čitateljem nudimo to mesto v dobesednem prevodu:

Ministrova maša. Resničen razgovor.

— Halo, halo! Ministrski predsednik?

— Da. In kdo je tam?

— Tukaj je župnik iz župnije N.

— Dobro. Kaj bi radi?

— V zadregi sem zaradi maše jutri ob še-

stih. Duhovnik, na katerega sem računal, se ni vrnil. Ali smem prositi, da bi prišli Vi in opravili mašo?

— Z veseljem. Torej jutri ob šestih.

In naslednjega dne, na praznik sv. Stefana, so služkinje, ki prihajajo k zgodnji maši, prejele sveto obhajilo iz rok notranjega ministra, ministrskega predsednika.

Mar je bilo to za Richelieu-a? Ali še prej?

Ne. To se je zgodilo 26. decembra 1928.

In sicer v deželi, kjer so katoličani v manjšini.

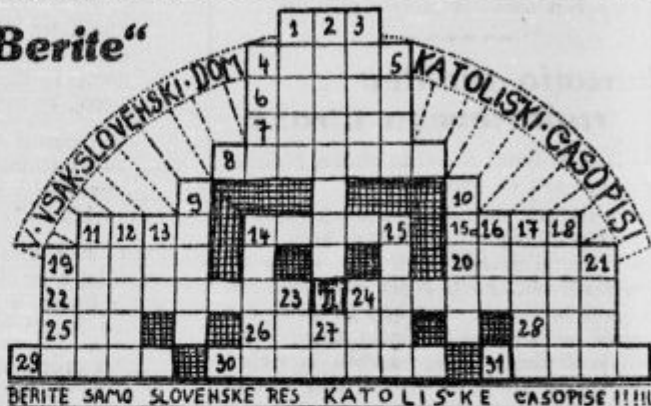
To je bil namreč ministrski predsednik Jugoslavije, monsijor Korošec.

Križanka „Berite“

Vodoravno: 1 medmet, 4 neke vrste znamka, 6 slika, 7 breza, 8 rastlina — kuhinjska dišava, 11 svetopisemska oseba, 15a zgled, 15 drevo, — krasi barje, 19 prostor sredi stadiona, 20 3. os. edn. glagola »terjati«, 22 slovenski katoliški mesečnik, 25 žensko ime, 26 rokodelca, 28 ahe, 29 del moške obleke, 30 tujka za znak, 31 velik kamen.

Navpično: 1 mir, 2 slovenski katoliški dnevnik, 3 moški glas, 4 ima ženska na glavi, 5 izraz pri kartah, 9 letopis — mn., 10 začetnik-pisatelj, 11 vonj — tujska, 12 zbadljivka — če rega, 13 osebni zaimsek, 14 jopič, 15 so-

zvok — izraz v glazbi, 16 okrajšava za zelen, 17 velikan, 18 odeja, 19—21 prva žrtev uboja, 23 domača žival, 24 darilo, 27 pritrdilna členica.

Rešitev uganke „Čaša“

Navpično: 2 Eva, 3 grlo, 5 Atos, 7 snop, 8 kol, 11 obed, 12 obal, 14 oče, 15 jed, 16 rja. Vodoravno: 1 in 17: Zagnanska nedelja, 9 vreteno, 10 alkohol, 13 bob, 15 ječar.

Rupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Domoljubu!“

imperator... Pred njegovim obličjem so pri-segli zvestobo in pokorščino.

Ko se ni nihče oglasil, je rekel cesar s tresočim glasom:

»Prišel je težki dan za nas. Komur od vas je dal vojni bog srečno misel, naj je ne hrani za se.«

Obrnivši se do Publija, je rekel:

»Začni ti, legat!«

»Naš vojak mora priti do vode,« je govoril Publij, »sicer ga premaga sonce, mora dobiti več prostora, da se bo svobodneje gibal. Dve ilirski legiji je treba postaviti v obliki klina z ostrim koncem proti severu, ker barbari bodo istočasno udarili od dveh strani. Tretja, melitanska, naj ostane v ozadju in se mora premikati na levo k mestu Arabo, da izpolni planjavo, ki deli gore od reke in odpre tako prosto pot za slučaj, da bodo bogovi tudi danes na nas pozabili. Pomožna konjenica ob strani melitanske legije — navaden bojni načrt v štirih vrstah.«

Sele, ko je končal, je Publij opazil, da je govoril kakor vrhovni poveljnik. Ni svetoval, ampak ukazoval.

Toda Mark Avrelij je bil tako zaposlen z vsebino njegovih besedi, da ni niti opazil, kako ostro in vojaško so se glasile.

Ozrl se je okrog: trihuni in prefekti so molčali.

Strinjali so se

Zato je pomignil gruči stotnikov, ki so bili v gotovi oddaljenosti od cesarske svetlosti, ko so pa prišli, jim je z razumljivim glasom pomagal Publijev načrt.

Zemlja je zabobnela pod kopiti kapadocijskih konj. Stotniki so nesli mlajšim tribunom imperatorjevo povelje.

Četrte ure nato se je oglasila na več mestih istočasno tuba: vojska se je pripravljala za boj. Zgodilo se je to ravno o pravem času, kajti

od Strigonija se je dvigal tak oblak prahu, da je zakril celo severno stran štirikota.

V široki vrsti so navalili Jazigi naravnost na Rimljane. V bližini so se razdelili po svojem načinu na dve polovici, se razpršili na male oddelke in začeli boj.

»Krijte se!« so opominjale tube, in toča puščic se je odbila ob streho ščitov.

Hitro so se razvili lokostrelci in metalci v dolgo verigo na obeh straneh pehote. Njihove gotove puščice so zmanjšale oster napad nasprotnikov. Omahljivi slovanski narod se je že umikal in vedno vračal, in vsak hip je rasla razdalja med njimi in imperatorjevo vojsko.

Dva para orlovskih oči je opazovalo na nasprotni strani napeti boj med Jazigi in rimskimi strelci, ki se je zdel od daleč kot nekrvava igra.

Publij ki je izza cesarjevega hrbita pazljivo gledal gibanje legij, se je z zadovoljstvom smejal, kajti vojak, čeprav nov, katerega so vodila povelja izkušeneja vodje, je v redu izvrševal njegov načrt. Pod varstvom lokostrelcev in metalcev, ki so držali Jazige v taki oddaljenosti, da so njihove puščice padale samo na zemljo, so se Ilirci spravljali v ogromen klin.

Utihovali so klici tribunov in stotnikov, utihnili signali tub. Nekaj časa se vojska ni niti genila, potem pa je začel dorski pohod in vsa ta množica človeških teles je drvela naprej v tako tesnih vrstah, kot da bi bila ena sama celota. Istočasno se je vila ob pobočju gor dolga, blesteča kača: maletinska legija je prodirala do mesta Arabo.

Tudi Servij ni odmaknil očesa od sovražnika. Na čelu svojega naroda, v spremstvu glavarjev, se je približal rimski vojski na dva streljaja.

Sončni žarki, ki so se lomili na luskinah njegove srebrne oprave, so ga obkrožali s svetlim sijajem. Videti ga je bilo od daleč nad glavami rimske pehote.

Gledal je, ko so se Ilirci premaknili, se je obrnil do svojega spremstva in zaklical:

»Jazigi naj udarijo z vso silo!«
Dva slovanska glavarja sta se odcepila od spremstva in pohitela v nasprotno smer.

»Konjenica kralja Vodomarja naj uniči rimsko čelo, konjenica Kvador pa razbije redino. Prve dve vrsti pehote naj gredo istočasno za konjenico!«

In zopet se je odločilo nekaj glavarjev od spremstva vodje, da poneso povelja zaveznikom.

Toda imperatorjeva vojska se je pomikala vedno naprej in vsako minuto zasedla širšo ravan. V smeri, kakor se je oddaljevala od gor, se je razlila dolnja vrsta klina na levo in desno.

Tedaj so zatrobili slovanski rogovi in Jazigi so naglo zvijali verigo. Manjše skupine so se na nekaj mestih strnile v večje oddelke.

Znamenja so se ponovila, oblaki prahu so zakrili sonce in od vseh strani je padala na Rimljane toča strelce.

Zvižgala so v zraku kopja in po vrstah so se glasila povelja: »Sklenite se!« in boj je nehal biti igra.

Ze so trepetali na pesku prvi ranjenci v smrtnih kričih.

Zopet je zabobnela zemlja pod konjskimi kopiti. Od dveh strani so šli na Ilirce oblaki jezdecov. Prvi del je udaril od strani v ostri konec klina s tako silo, da ga je odtrgal od celote, drugi pa je vrsto pretrgal od leve in pridrl do sredine.

»Skleni se! skleni se!« so pozivale tube tribunov.

»Bij sekajte!« je odgovoril bojni krič Markomanov in Kvador.

Na čelu in v sredini rimske legije je nastala zmešnjava. Preden je mogel legionar združiti pretrgano verigo, so bili Germani že za njimi in puščali za seboj krvavo ulico.

Toda zadržal in obrnil jih je glas rogov.

RADIO

od 29. oktobra do 3. novembra

Vsaki dan: 12. Plošče 12.45 Vreme, por. 13. Čas, spored 13.15 Plošče 14. Vreme, borza 19 in 22. Čas, vreme poročila, spored. — Četrtek, 29. okt. 18. Reprod. konc. 18.40 Sloven. za Slovence 19.30 Nac. ura 19.50 Zabavna ura 20.00 Violinski koncert 21. Dan našega osvobođenja 21.15 Koncert pevskega zbora »Cankar« 22.15 Klavirski koncert. — Petek, 30. okt.: 11. Šol. ura 18. Žena in družba 18.20 Plošče 18.40 Sos. rev. in evr. kultura 19.30 Nac. ura 19.50 Zanimivosti 20. Ura varijacij na klavirju 21. Radijski orkester 22.30 Angletke plošče. — Sobota, 31. okt.: 18. Radijski orkester 18.30 Pomen denarnih zavodov 18.45 Naša kri, naše morje 19.30 Nac. ura 19.50 Pregled sporeda 20. Zunanja politika 20.20 Zmešan večer 22.20 Radijski orkester. — Nedelja, 1. nov.: 8. Plošče 8.30 Telovadba 9. Čas, poročila, spored 9.15 Klavir in harmonij 9.45 Verski govor 10. Prenos cerkvene glasbe 11. Plošče 11.15 Otvoritev razstave mladih slov. kiparjev 11.30 Otroška ura 12. Opoldanski koncert 13.15 Plošče 19.30 Nac. ura 19.50 Otočne slov. pesmi 20.30 Harnica gre v nebesa 21.30 Orgelski koncert 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 2. nov.: 18. Zdravniška ura 18.20 Plošče 18.40 Slov. narodna pesem 19.30 Nac. ura 19.50 Zanimivosti 20. II. koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta 20.40 Na grobovih naših davnih prednikov 21. Radijski orkester 22.15 Radijski orkester. — Torek, 3. nov.: 11. Šolska ura 18. Radijski orkester 18.40 Vzgoja za socialno mišljenje, čutenje in dejanje 19.30 Nac. ura 19.50 Zabavni zvočni tednik 20. Radijski orkester 21. Za oddih in zabavo 22.15 Plesna glasba. — Sreda, 4. nov.: 18. O dobrem spominu 18.20 Mladinska ura 18.40 Pogled v sodobno Rusijo 19.30 Nac. ura 19.50 Uvod v opero 20. Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

Din 20.— 12.— 3.50

UNIFORME
KOSTIMI
V ZASTONI

Kmečko zaščito, vse posle, informacije, obračune in revizije za upnike in dolžnike, **znižbo dolgov** Vam strokovno zadovoljivo uredi Komercialna pisarna **Lojze Zajc**, Ljubljana, Gledališka ulica št. 7. (Za odgovor priložite znamke 5 Din)

SMOKVE

dalmatinske nove (tudi za žganjekuho) zopet na zalogi. Najceneje kakor vedno pri **M. Stele & I. Pielick** Ljubljana, Pogačarjev trg (v knezoškofjski palači)

In zopet so padli na Ilirce kot živi ovni, sedaj na drugih mestih.

Kot roji nadležnih sršenov so krožili oddelki Jazgov okoli imperatorjeve vojske in zapostili neprestano lokostrelce in metelce. Vedno bolj so zadevale njihove strelce.

Na hribočku, s katerega je vodil Mark Avrelj vojsko, je bilo vse tiho. Z zadrževanjem nape so zasledovali prefekti in starejši tribuni razvoj bitke.

Takoj so uganili Servijeve načrt. German je hotel zlomiti vojni red, izčrpati zaloge strelcev in razorožiti sulicarje pred prihodno mečarjev. Zrtvoval je konjenico mesto pehote.

Vedno manjši so bili oddelki, ki so vzemirjali Ilirce. Vendar so se vedno trdovratno vračali in niso lenuharili.

Sonce je bilo že visoko na nebu, ko so se z desne strani pokazali orli Markomanov, z desne zmajji Kvadov.

Publij se je nagnil naprej in se zazrl z očesom jastreba, ki zapazi groznega nasprotnika, v dve ogromni, pisani kači, ki sta se bližali v počevni smeri, počasi in brez naglice. Čakale sta očividno, da izmedejo strelci in sulicarji še ostale izstrelke.

Tedaj so zadoneli rogovi, štiti so udarili ob ščite, meči od mečev, val zmešanih glasov so je razne po pustinji, dva venca prahu sta zakrila imperatorjevo vojsko, potem pa dalj časa ni bilo ničesar videti.

Ko se je prah zredil, je prebledelo cesarjevo spremstvo.

»Bojna vrsta je zlomljena!« je zaklical Mark Avrelj.

Rimske vrste so se majale kot raztrgana vruga. Zmaga so klicale tube: »Škdeni soli! Ko so si Germani odprli pot s sulicami, so povsod prodirali do sredine.

Umolknili so kriki, povelja, signali. Mož se je boril z možem, zmagal bo tisti, ki ima več rok.

Ni bila na rimski strani premoč. Še so prihajale nove čete Markomanov in Kvadov, in za njimi so se širile še dolge vrste.

Ogromen oblak prahu je zakril bojišče. Za tem gostim oblakom se je vnela krvava bitka in se razila široko na okoli. Zvenket tisoč mečev, pokanje zlomljenih ščitov, kratke klete ranjenih, jek umirajočih, vse se je strnilo v en glas, podoben tuljenju jesenskega viharja. Zdelo se je, kot bi zemlja vzdihovala in jokala.

Z neba pa je sonce gledalo borce tako vroče, da se je zrak tresel, ožgan od njegovih žarkov. Struge ognja so tekale na imperatorjevo vojsko. Niti kaplje vode ni imel vojak od večerj v ustih. Dušil ga je prah, mučila žeja, stiskalo orožje.

German pa, odet v lahek plašč, okrepljen s hladnimi donavskimi valovi, je šel v boj kot na viteško igro. In še vedno sveže čete so pristiskale od leve in desne, ko so pa izginile v oblaku prahu, se je zopet dvignala ona od časa do časa hujska tožba.

S poveseno glavo, tiho in ves blede, je poslušal Mark Avrelj pesem smrti ob zvenketanju orožja. Gojenec grških modrijanov je pozabil ta trenutke na vse svoje dvome. Zložil je roke v naročje, molil goreče s celo dušo rimske bogove. Delal je obljube, obljubljal žrtve.

Z bojišča je tekla neki stoltni paravnost cesarski stan. Obstal je pred gospodarjem sveta, dvignil ugašajoče oči in omahnil.

»Vode, božanstveni gospodi!« je šepnil, se prijel za glavo in se zrušil v prah brez življenja.

Toda zbožastveni gospodi je padel na kolena, dvignil roke proti nebu in močno klical: »Jupiter, oče bogov, pogledj na svoje roke! Niti kaplje nedolžne krvi ni na njih, niti enega asa, odtrganega reveža! Ustiaji me in se usmili Rima, svoje verne atolice!»

S čelom je bil ob zemljo in molil kot naveden mož.

Prefekti in tribuni so se zopet spogledali in zmajevali z rameni. Tam, pod silnim pritiskom barbarov, gineva podlaga rimske države, on pa, imperator, se vede kot ženska.

Od severa se je bližal nov, ogromen oblak prahu. Tu je korakala Servijeve pehota, da dovrši krvavo delo.

Ako udari na čelo raztrgane bojne vrste, prepodi Ilirce s pridobljenega mesta, jih stisne k goram, potem bo pa splošno klanje.

Niti trenutka se ni smelo zgubiti. Ko so tribuni in prefekti videli cesarjevo nerodnost, so obkrožili Publija.

»Ukazuj!« je šepnil najstarejši med njimi. »Izpelj nas iz te zanke!»

»V tvoje izkušnje zaupamo.«

Publij se je ozrl na Marka Avrelija; cesar je neprestano molil. Zamisljeno se je nasmešnil in dal potihu povelje:

»Pomožna konjenica mora vzdržati Servijeve Markomane; melitinska legija naj podpre Ilirce, vsak izmed nas mora na svoje mesto. Armece bom vodil sam. Telesna straža odide z imperatorjem proti mestu Arabo, ako bi nas barbari potisnili do grta.«

Ko je to izrekel, je sedel na konja in zdijval v polnem galopu. Isto so naredili ostali načelniki legij. Pri cesarju je ostal samo del pretorijancev, viražarji in zvezdoslovci.

O prvem času so dospeli starejši tribuni na bojišče, ker od celote so se že trgale gruče in bežale proti goram. Ko so videli voditelje, so zadržali korake in nadaljevali boj.

Ko je prišel Publij k melitski legiji, ki se je v vročem pesku polagoma premikala, je takoj poslal pomožno konjenico na Servijeve ljudi in ohranil pehoto v bojnem redu.

(Nadaljevanje prih.)

ALI STE ŽE PLACALI NAROČNINO ZA
»DOMOLJUB«?

Za jesen in zimo

nudim vse vrste manufakturno blago v veliki izbiri po globoko znižani ceni, razne pletenine pa po razprodajni nizki ceni.

Anton Savnik, Skofja Loka

Brzoparilniki

bakreni in železni, pocinkani od 400— Din dalje. Kotli za žganjekuho vseh sistemov. Filtri za vino in vsa v našo stroko spadajoča dela — najceneje pri

„KOTLARNA“ d. z o. z., Ljubljana
Kolodvorska ul. 23 - Tel. 37-92 - Cenik zastoj

*Ako znate varčevati
Ako znate računati
Ako znate primerjati
Ako poznate blago*

potem boste kupovali le v manufakturni trgovini

Kmečki Magacin, Ljubljana

Krakov trg št. 10. - (nasproti Mestnega doma.)

Mi Vas postrežemo z

najboljšim blagom in najnižjimi cenami.

Obiščite nas in prepričajte se?

Brinje, rozine, slive in dalmatinske fige oddaja po ugodni ceni trdka

Ivan Jelačin, Ljubljana, Askerčeva 1

Ugoden nakup

jesenskega in zimskega blaga Vam nudi trgovina »PRI CIRILU« na Vrhniki.

Pridite in prepričani bodete, da kupite prav dobro.

Se priporoča trgovina

„pri Cirilu“ na Vrhniki

Dolovično vožnjo v Ljubljano,

da si izberete najlepši zimski plašč, Vam nudi znana najboljša

damska konfekcija PAULIN
Ljubljana - Zvezda.

Ob nakupu se Vam ob predložitvi voz. listka povrne voznina 3. razreda oseb. vlaka od vsake žel. postaje v Sloveniji do Ljubljane.

Meseca avgusta 1934 se je nahajalo v ameriških letališčih 15.433 kanjencev.

d V občestni jarek je padel in se hudo poškodoval na glavi 54 letni posestnik Janez Muršak iz Votičine pri Mariboru.

Mali oglasnik

vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in uarobe

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapec za trgovine

zdrav, mlad, pripraven za v-ako delo, poštnih staršev, dobi stalno službo. Naslov v upravi: »Domoljubac pod številko 15 953.

Priložnostni nakup

Večja partija malo rabljenih koles in vseh vrst šivalnih strojev najboljših znamk poceni na prodaj pri »Prometu«, nasproti Kriške cerkve, Ljubljana.

Konja prodam

zaradi pomankanja kreme. Istotam prodam tudi 500 kg korenja. Bezlag F., Preska 26.

Rovški pomočnik

ki zna delati sekire in lopate, se sprejma. — J. Juhant, Jarše št. 14 p. Domžale.

Službo dobi

dekla na kmetiji za takoj. Studenec 17, D. M. v Polju.

Nagrobne svete

lepe in poceni dobite pri Oroslov Dolence, Wolfova ulica št. 10.

Posestvo

cel grunt, brez prevzika, blizu državne ceste in lepa zveza z Mirno pečjo ali Trebnjem, na prodaj! Cena po dogovoru! Ogledate se pri: Miklič Janezu, mlinarju in posestniku. Vrhpeč 14 p. Mirna peč,

Hubertus sehnjice

zimske, nepremočljive in vse vrste oblačila po neverjetno nizkih cenah dobite pri Preskerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Hlapec

srednje starosti, ki je več kmetijskega dela, se sprejme takoj Burkeljca 1., Zadobrova pošta D. M. v Polju

Služkinja z lepimi

apričevati, za kmetijska in hišna dela, m. l. 10 krav, iščem za 1. januar. Dopisi z navedbo plače na upravo »Domoljubac pod »Zanesljivac št. 15.941

Krojaški učenc

išče mojstra z oskrbo kje na Gor. kem. Naslov v upravi »Domoljubac pod št. 15.9.4.

Pridno dekle

pošteno, za vas dela na kmetiji, sprejemem takoj ali o Božiču. Irma Stupica, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1.

Hlapec in dekle

na kmetijo sprejemem: Grad. Sv. Jakob 11 ob Savi p. Dol.

Polže

pokrita, vsako količino, prevzamem proti takojšnjemu plačilu. Nabiraleci, pošljite takoj tudi manjše količine. — F. Bischof, Maribor—Melje.

200 Din plačam onemu, ki izsledí kolo znamke »Iris«, svetlozeleno, kromirano. Jože Pokljukar, Struževo 20, Kranj.

Protiplinsko šolo so ustanovili v angleškem Londonu.

Ljudska samopomoč

reg. pomožna blagajna v Mariboru
Grajski trg 7/I

Poverjenišstvo: Ljubljana, Tyrševa 34

naznanja smrtné slučaje svojih članov v mesecu

septembru 1936:

Plevnik Matija, žel. v pok., Velenje
Vindič Neža, pos., Leskovec
Lebrecht Mihael, viničar, Zagajski vrh
Hanžekovič Julijana, najemnica, Bučevčovel
Kurnik Ana, prevžitkarica, Sv. Barbara
Polič Roza, delavka, Maribor-Pobrežje
Scherks Marija, vpokojenka, Gleichenberg
Nipič Franc, žel. vpok., Maribor
Rožko Jožef, prevžitkar, Muretnici
Markošek Edvard, šolski uprav. v pok., Ljubno
Gašperič Jožefa, posestnika, Grajena p. Ptuj
Verstovšek Terezija, prevžitkarica, Prišenberg
Klinec Ana, prevžitk., Nova cerkev p. Vojsnk
Metel Lucija, prevžitkarica, Zagodac
Stanitz Peter, zidar, Maribor
Fabjan Anton, davčni naduprav. v p., Maribor
Kolšek Terezija, prevžitkarica, Breg p. Polze
Češark Neža, prevžitk., Nemška vas p. Ribnica
Sekulič Nikola, posestnik, Vel. Korenovo
Fras Johana, zasebnica, Sv. Marijeta ob Pesnici
Cimperman Benjamin, sodni kanc., Mur. Sobota
Šabec Avgustin, učitelj v pok., Senj
Simonič Tomaž, viničar, Steretinci
Stancer Marija, prevžitkarica, Pristava pošta
Šmarje pri Ješah
Kariš Ferdo, višji poštni kontrolor v p., Maribor
Zrimc Anton, prevžitkar, Studenec pri Ljubljani
Šumenjak Jerica, prevžitkarica, Polenci
Gröber Ida, vdova po dimnik. mojstru, Studenci
Hribernik Marija, posestnica, Braslovče
Pucej Neža, prevžitk., Zlebič p. Ribnica na Dol.
Levec Ivana, vd. po rudarju, Loke p. Trbovlje
Messner Valentin, krojaški mojster, Marenberg
Lubec Ivan, višji sodni nadoficijal v p., Maribor
Bandeč Ana, vdova po slikarskem mojstru, Celje
Gredar Katarina, žena zidarja, Murska Sobota
Pretnar Ivana, trgovka in posestnica, Ljubljana

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku

Din 231.195-

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo.

BLAGAJNISKO NACELSTVO

Za jesen in zimo

priporoča **F. I. GORIČAR**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 20

veliko izbiro blaga za motke obleke in površnike, za ženske obleke, plašče in kostume. Trpežne flanelne, barhente, žameta, flanel rjuhe, kovtre, deke, triko perilo, volnene jopice, nogavice, rokavice in razno drugo zimsko blago.

Velika izbira dežnikov od Din 36— dalje. Izgotovljene otroške in damske plašče ter hubertuse.

Vse, kar rabite v oblačilnih potrebščinah, dobite v tej trgovini v ogromni izbiri, po tako nizkih cenah kot nikjer drugje. Vsa, kdor nakupi nad Din 100—, dobi primeren nameček, ako se sklicuje na ta inserat.

Prilika, katere ne sme nihče zamuditi!

ker izpraznimo našo zalogo

Fantovske hlače od	Din 27—
Moške hlače od	" 42—
Mornariške otroške oblekce od	" 68—
Moške obleke od	" 150—
Moški plašči od	" 165—

ANT. KRISPER

Mestni trg 26

LJUBLJANA

Stritarjeva ul. 1-3

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in epise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25 49. Prostor ene drobne vrstice v inzeratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inzerate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.